Jaargang 108. Dingsdag, 26 Junij 1849. No. 51.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, op ZATURDAG, den 30sten Junij 1849, des middags te 12 uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS dezer Stad, bij Inschrijving en Opbod aan te besteden:

Het ONDERHOUDEN van den **MAC-ADAMSWEG ENZ.** van *GRONINGEN* naar *MARTENSHOEK* en van den **PUINWEG** van *FOXHAM* naar *FOXHOL*, voor den tijd van *drie jaren.*

De Voorwaarden dezer Aanbesteding — waarin onder anderen is bepaald, dat de Aannemer ten zijnen voordeele zal bekomen het G r a s g e w a s aan den Weg — zullen van heden ter STADS SECRETARIJ ter lezing liggen; terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS BOUWMEESTER.

GRONINGEN, 21 Junij 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

SCHUTTERIJ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen*, — gezien hebbende art. 10 en 11 der Wet van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no. 17), alsmede art. 11 van Zijner Majesteits besluit van den 21sten Maart 1828, houdende reglementaire bepalingen tot invoering dier Wet.

Gezien het besluit van den Heer Staatsraad, Gouverneur dezer Provincie, gedagteekend 8sten Junij 1849, no. 16, houdende onder anderen bepaling van de dagen, waarop de Loting ten behoeve der Schutterijen, in onderscheidene Gemeenten in deze provincie, zal plaats hebben, —

Brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat gedachte **LOTING** in deze Gemeente zal plaats hebben in het *Raadhuis* dezer Stad, op WOENSDAG, den 27sten Junij 1849, des voormiddags te negen uur.

Burgemeester en Wethouderen voornoemd herinneren de belanghebbenden wijders, dat bij het 11de art. der bovengemelde Wet van den 11den April 1827 bepaald is, dat zij, die verhinderd mogten worden in persoon bij de Loting te zijn, zich aldaar door een' Gemagtigde kunnen doen vertegenwoordigen, of dat, geen Gemagtigde aldaar verschijnende, de Loting zal geschieden door een der Leden van de Commissie van het Plaatselijk Bestuur, onder wier opzigt de Loting plaats zal hebben, en dat bij gedachte Loting aanteekening zal worden gehouden van de redenen tot vrijstelling, die de ingeschrevenen zullen vermeenen, krachtens art. 3 en 86 der Wet, te kunnen aanvoeren; waarom het voor hen, die zoodanige redenen tot vrijstelling meenen te kunnen opgeven, van belang is, in eigen persoon of door het zenden van een' met hunne omstandigheden wel bekenden Gemagtigde, bij de Loting tegenwoordig te zijn.

Eindelijk worden de ingeschrevenen verwittigd, dat de Alphabetische Lijst, waarop de namen der ingeschrevenen zijn gebragt, voor de belanghebbenden ter visie zal liggen ter Stads Secretarij, op Dingsdag aanstaande, den 26sten Junij, des voormiddags van 9 tot 12 uur, en des namiddags van 4 tot 6 uur.

En opdat deze kome ter kennis van een' iegelijk, die zulks mogt aangaan, zal dezelve worden geplaatst in de *Groninger Courant* en aangeslagen, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 14den Junij 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

De **STEDELIJKE SCHOOLCOMMISSIE** in de Stad *Groningen* adverteert bij deze, dat de **AANGAVE** der **KINDEREN**, voor welke de **TOEGANG** tot eene der **STADSSCHOLEN** op den 1sten NOVEMBER 1849 verlangd wordt, ter STADS-SECRETARIJ zal moeten gedaan worden in den loop der maand JULIJ aanstaande.

GRONINGEN, 25 Junij 1849.

De Stedelijke Schoolcommissie voornoemd,
Namens dezelve:
L. B. LOHMAN,
Secretaris.

OOSTINDIE.

Overwinning op de Balinezen; — inneming van Djagaraga.

BATAVIA, 25 April.

Het geschut van de citadel te Weltevreden en van Zr. Ms. korvet *Nehalennia* heeft op heden de zege verkondigd, door de Nederlandsche wapenen op Balie behaald, door het stormenderhand innemen van Djagaraga.

De berigten dienaangaande luiden hoofdzakelijk aldus:

Nadat de onderhandelingen, door de vorsten van Karang Assam en Beliling, met den opperbevelhebber der expeditie aangeknoopt, het vermoedelijk hadden doen worden, dat de oorlog op eene meer of min minnelijke wijze zoude worden beslecht, door de vrijwillige overgave van de versterkingen van Djagarrga, welke bepaald was op den 15den April, werden op den 13den de kapitein-adjudant *van Cappellen*, benevens de luitenant-kolonel, chef van den staf der expeditie, *de Brauw*, de luitenant-kolonel kommandant der artillerie, *Meis*, en de majoor der genie *Steinmetz*, gezonden naar Djagaraga, om op te nemen, welk begin, volgens de getroffene voorwaarden, gemaakt was met het openen en slechten van de vijandelijke liniën en redoutes.

Deze officieren werden wél ontvangen, doch slechts toegelaten in eene der voorste redoutes, welker ingang geopend was, terwijl ook de geheele weg van Sangsit tot Djagaraga door de Balinezen in orde was gemaakt: van werkelijke slechting van versterkingen konden zij niets bespeuren: hun werd echter aangewezen de plaats, waar de beide Radja's het voornemen hadden den opperbevelhebber af te wachten.

De opperbevelhebber zond den volgenden morgen, den 14den, dezelfde officieren, en gelastte den kapitein-adjudant *van Capellen*, om met ronde woorden kennelijk te maken aan den Goestie Djilantiek, met wien hij volgens afspraak handelen zoude, „dat het niet met het voornemen van den opperbevelhebber strookte, den schijn aan te nemen van een bezoek bij de vorsten af te leggen, of zelfs door het hijschen van de Nederlandsche vlag op een of ander gedeelte van de werken te Djagaraga, slechts eenvertoon van bezitname te maken; maar dat eene dergelijke, onvoorwaardelijke overgave werd geëischt; zoodat de gezondene officieren van de genie en artillerie zouden doen aanwijzen de punten, waar voorloopig bres zoude moeten worden geopend; terwijl de opperbevelhebber wijders niet verkoos, bij zijne komst de Radja's te ontmoeten met hunnen zoogenoemden stoet, noch eenig gewapend volk meer te zien.

Het verzoek om tijd tot beraadslaging, bevestigde het vermoeden, dat de Balinezen trachtten, door eene schijnbare onderwerping voldoening te geven, ten einde zich in hunnen trots niet voor hun eigen volk of andere inlandsche volkeren te vernederen: ook hadden zij welligt de inschikkelijkheid van den opperbevelhebber jegens hen als zwakheid aangemerkt; zij beproefden, wel is waar, de aangevangene misleiding verder voort te zetten: aan hunne verdere ontwijkende boodschappen werd echter geen gehoor gegeven.

De versterkingen van Djagaraga waren intusschen gebleken aangelegd te zijn op een sterk rijzend terrein, ten oosten en ten westen afgesneden door ravijnen, welke strekken tot bedding van twee bergstroomen, van welke de westelijkste door Sangsit Dalam loopt. Vroeg in den morgen van den 15den werd het 7de bataljon infanterie, onder bevel van den luitenant-kolonel *le Bron de Vexela*, en geleid door den chef van den staf, den luit.-kolonel *de Brauw*, langs den linker oever van dezen stroom afgezonden, om de vijandelijke positien van die zijde te verkennen, en zooveel doenlijk om te trekken; zij hadden bij zich 20 sappeurs en twee handmortieren.

De opperbevelhebber zelf rukte met twee andere bataljons, het 13de en 5de, en met de veldbatterij in het front der vijandelijke versterkingen op, en nam voorloopig positie op ongeveer 800 passen van dezelve, meer of min gedefileerd door eene verlatene lunette, vóór welke de weg afgesneden was door eene zeer zware coupure, van het eene naar het andere ravijn loopende. Men maakte evenwel terstond werk, om over dezelve eene brug te werpen.

Omstreeks half elf werd het vuur vernomen van de omtrekkende kolom van het 7de bataljon: en liet de opperbevelhebber van zijne zijde het geschut nog driehonderd passen voorwaarts rukken en insgelijks het vuur openen, alleen echter met werpgeschut en holle projectielen door vier houwitsers en eenen mortier van 20 duim, als overtuigd, dat kernschoten niets zouden baten tegen de zware kleiwallen.

Op het berigt, dat het 7de bataljon in min of meer hagchelijken toestand verkeerde, werd het 5de linkerhalf bataljon, onder bevel van den majoor *Roqué*, derwaarts gezonden. Het vuur werd onderhouden tot over zes uur in den avond, nadat de vijand eenen uitval had gedaan en beproefd onzen linkervleugel om te trekken, alwaar hij met verlies werd teruggeslagen; aan het in front bestormen van de vijandelijke sterkten kon niet worden gedacht: een tot dat einde door de infanterie gedaan vertoon had ten doel afleiding te bewerkstelligen ten gunste van de overtrekkende kolom.

De troepen, onbewegelijk gesteld onder het vijandelijk vuur, gaven een schoon blijk van moed en volharding; reeds vroeg was de luitenant-kolonel *Meis*, kommandant der artillerie, getroffen; spoedig daarna de majoor van het 13de bataljon infanterie *Sorg* en de kapiteins *Vorstenbos*, *Reiger* en *Crena*, de eerste luitenant adjudant *van Rouveroy*, de 1ste luitenant *Munter* en de 2de luitenants *Fritzen* en *Donleben*, alle van dit bataljon, van hetwelk de eerste luitenant *van Swieten* en de tweede luitenant *Prager* en 18 onderofficieren en manschappen sneuvelden, terwijl nog 85 man werden gewond.

Inmiddels waren nog drie kompagniën van het te Sangist in observatie gelaten 3de bataljon op het slagveld gekomen; doch deed het invallen van den nacht van alle zijden het vuur staken en werd er op de plaats gebivouacqueerd, zonder dat nog regtstreeksche berigten waren verkregen van den uitslag der beweging, aan den linkeroever van den bergstroom, van uit Sangsit door het 7de bataljon gemaakt; evenmin als van het ter ondersteuning gezonden 5de linkerhalf bataljon.

Het bleek echter later, dat de omtrekkende beweging door die troepen, op den westelijken flank der vijandelijke liniën gemaakt, met den gunstigsten uitslag was bekroond, zoodat zij reeds in den avond meester waren van onderscheidene vijandelijke redoutes aan die zijde, niettegenstaande eenige sterke uitvallen van den vijand. Vóór het aanbreken van den dag vervolgden zij hun voordeel, ditmaal regtstreeks ondersteund door troepen in het front, welke den regtervleugel der vijandelijke linie en forten binnenrukten, onder aanvoering van den luitenant-kolonel *van Swieten.* Bij het 7de bataljon en het bijgevoegde gedeelte van het 5de bataljon sneuvelden de 2de luitenant *Derens* en 8 onderofficieren en manschappen: gekwetst werden de luitenant-kolonel, chef van den staf, *de Brauw*, de kapitein *Happé* en 40 onderofficieren en manschappen.

Na aftrek van den nacht, kan het gevecht geacht worden 11 uren te hebben aangehouden; met het aanbreken van den dag wapperde de Nederlandsche vlag van alle versterkingen van Djagaraga.

Officieren en manschappen hebben zich, volgens getuigenis van den opperbevelhebber, uitmuntend gekweten.

De kampong zelf en de kraton zijn verlaten gevonden en de vorsten, zoo men verneemt, in de rigting van Karang Assam gevlugt.

Het 3de bataljon is als bezetting gelaten in de voornaamste redoute van Djagaraga met het noodige veldgeschut; de overige troepen hebben hunne kwartieren te Sangsit Dalam weder betrokken, als gevende die plaats, door de nabijheid der zee, meer gemak voor toevoer van levensmiddelen als anderzins.

Onder de gesneuvelde onderofficieren bij het 7de battaljon is begrepen de zich weder door buitengewone stoutheid onderscheiden hebbende serjant *Poetoe Soeranga*, Balinees van geboorte, doch sedert lang in Nederlandsche dienst, en onlangs door het gouvernement, voor uitstekenden moed, bij de tweede expeditie tegen Balie ten toon gespreid, met eenen eere-klewang begiftigd.

De gekwetsten en zieken zijn grootendeels aan boord van een transportvaartuig, op sleep genomen door Zr. Ms. stoomschip *Phoenix*, onder bevel van den luitenant ter zee eerste klasse *May*, naar Soerabaya overgebragt. De luitenant-kolonels *Meis*, *de Brauw*, de majoor *Sorg*, de kapiteins *Happé* en *Reiger* en de tweede luitenant *Donleben* zijn overgevoerd naar Batavia met ditzelfde stoomschip, hetwelk herwaarts stevende om de tijding van deze overwinning ten spoedigste over te brengen.

Door noodlottig toeval in het bivouac, heeft de 1ste luitenant der infanterie *E. C. K. W. van Schimmelman* het leven verloren.

Naamlijsten van de gesneuvelden en gewonden zijn nog niet ontvangen.

— Uit het hierboven gegeven verslag is gebleken, dat er voor den slag eene bijeenkomst heeft plaats gehad tusschen den Radja van Karang-Assam en den opperbevelhebber der expeditie. De hoogst interessante bijzonderheden daaromtrent komen op het volgende neder.

De afgesprokene bijeenkomst van den Radja van Karang-Assam met den opperbevelhebber der expeditie, welke den 4den April des namiddags te Singaradja zoude geschieden, heeft geen plaats gevonden; ofschoon deze Radja met den rijksbestierder van Beliling, Goestie Djilantiek, zeer nabij gekomen was; een tusschenloopende bergstroom was zoodanig gezwollen, dat de overtogt onmogelijk werd gevonden.

Met het voornemen, om van uit Singaradja eene beweging in de rigting van Sangsit Dalam te bewerkstelligen, werd bepaald, dat een gedeelte van Zr. Ms. zeemagt en van de transport-vaartuigen, in den morgen van den 6den, zoude verzeilen tot op de hoogte van Sangsit, en aldaar zoude ankeren, zonder gemeenschap met den wal te houden, om geene aanleiding te geven tot strooptogten van het scheepsvolk.

De voorgenomene beweging van de landtroepen werd echter éénen dag uitgesteld, tot ontvangst van den Radja van Karang-Assam en den Rijksbestierder van Beliling, die inmiddels verzocht hadden op den 7den te worden toegelaten en zich werkelijk in den namiddag van dien dag vertoonden met een gewapend gevolg van 8 à 10,000 man, die alle door onze posten binnen de versterking werden toegelaten, en door de officieren van den staf werden opgesteld 8 à 10 passen tegenover onze in slagorde staande troepen; terwijl de vorst met zijne hoofden binnen den kraton werden geleid en ontvangen aan eene soort van voorportaal, waar de Opperbevelhebber en de Radja plaats namen, zettende zich de Goestie Djilantiek en andere volgelingen op den vloer.

Het was evenwel deze die veelal het woord voerde, daarop nederkomende, dat de vorsten van Karang-Assam en Beliling zich geheel zouden willen onderwerpen aan de genade van het Nederlandsche gouvernement, nadat hun eerst in algemeene bewoordingen de hoofdtrekken van 's gouvernements bedoelingen met Balie waren opengelegd; de conferentie eindigde met het verzoek, dat de Radja van Beliling den volgenden dag ook mogt worden toegelaten, in hetwelk werd toegestemd, onder kennisgave evenwel, dat, hoedanig ook de uitslag van die tweede ontmoeting mogt zijn, Djagaraga van lieverlede meer zou worden genaderd, waarop door de Goestie Djilantiek zelven werd geantwoord, dat het in dit geval beter was, den marsch op Sangsit Dalam terstond te bewerkstelligen, ten einde aldaar de ontmoeting met den Eadja van Beliling te doen plaats vinden.

Deze ontmoeting van twee vijandelijke talrijke legerkorpsen op eenen zoo korten afstand van elkander, zonder dat uit die aanraking de minste ongeregeldheden of botsing ontstond, stelde een werkelijk treffend, in de annalen welligt onbekend tooneel daar en leverde een bijzonder bewijs op van orde en discipline.

Den 8sten April sloeg eene kolom, bestaande uit het 13de bataljon infanterie, de berg-batterijen en 20 sappeurs, den weg in naar Sangsit Dalam en bereikte ook dien morgen deze plaats, welke nog bezet was, doch, na eenigen mondelingen aandrang, werd ontruimd; de weg liep onafgebroken door kampongs, welker bewoners bij het doortrekken der troepen vrijmoedig en vertrouwelijk voor hunne huizen bleven.

Den 9den trok de opperbevelhebber persoonlijk, met twee bataljons, de hulptroepen en de veld-batterij van uit Singaradja naar Sangsit Dalam. Voor die batterij werd de weg, hoewel op korten afstand en evenwijdig aan het strand loopende, zoo moeijelijk bevonden, dat de afstand, welke slechts 1½ uur bedraagt, voor het afleggen van dezen marsch, zonder andere dan natuurlijke hindernissen, aan de kolom 7 uren kostte.

Den 11den volgde het 7de bataillon, hetwelk te Singaradja positie was blijven houden; met den Goestie Djilantiek, daartoe uitgenoodigd, had men nabij Sangsit Dalam eene ontmoeting, bij welke bedongen werd, dat de Radja's van Beliling en Karaing-Assam zouden verklaren, zich onvoorwaardelijk over te geven aan de genade van het Nederlandsche gouvernement, en den Gouverneur-Generaal te erkennen als hunnen Opperheer, aan wien zij binnen weinige dagen zouden zenden een gezantschap, tot overbrenging van een smeekschrift om vergiffenis; dat de Radja's van Karang-Assam en Beliling, gezamentlijk aan den Opperbevelhebber op den 15den zouden komen afleggen een bezoek; en dat inmiddels zoude worden aangevangen met het slechten van de versterkingen van Djagaraga, in dier voege, dat alles vooreerst zoude worden geopend, genoegzaam, om vrijen toegang te verleenen aan onze troepen, die op Zondag den 15den April zouden binnentrekken, om er de Nederlandsche vlag te planten.

— Door den gouverneur-generaal zijn onder anderen bevorderd: bij het wapen der infanterie, tot 1ste luitenant de 2de luitenant *F. R. G. T. A. Arensma;* tot 1sten luit.-adj. de 2de luit.-adj. *A. A. IJske;* tot 2de luitenants de serjanten *A. L. T. Veenhuijzen* en *S. A. J. de Bruin* en de fourier *K. H. R. Opten.* — Bij den staf der genie tot 1sten luit. de 2de luit. *W. F. Versteeg.*

— Zijne doorluchtige hoogheid de luitenant-generaal hertog *Bernard van Saxen Weimar Eisenach*, bij 's Konings besluit van den 5den December 1848, no. 1, benoemd tot kommandant van het leger in Nederlandsch-Indië, is op den 14den April, langs den overlandweg, alhier aangekomen.

— De berigten van Canton melden, dat aldaar eene ongemeene gisting en opgewondenheid heerschte, uit hoofde van de waarschijnlijke openstelling der binnenstad voor de vreemdelingen.

Deze openstelling is eene der bepalingen, welke reeds bij het traktaat van Nankin bedongen, doch tot dusver nimmer in werking gekomen waren.

ITALIE.

ROMEINSCHE REPUBLIEK.

Op den 12den heeft de generaal-en-chef een ultimatum gezonden aan de Nationale Vergadering en eene proclamatie aan het Romeinsche Volk, welke zonder antwoord bleven. Op den 13den, des ochtends te 9 uur, hebben de bres-batterijen het vuur geopend. Den 14den was het vuur der Romeinen bijna langs de geheele linie tot zwijgen gebragt en de bres geopend. De wallen konden het niet langer tegen de Fransche batterijen uithouden.

— De Spanjaarden en Napolitanen, onder den Spaanscher generaal *Cordova*, zijn voor de poorten van Rome; sedert den 12den sluiten zij de stad ten zuiden in, en snijden de gemeenschap af met de omstreken door de poorten Salare en San Giovanni, welke de Franschen hadden opengelaten.

[De Spanjaarden, Napolitanen en Oostenrijkers zullen ongetwijfeld Rome tegelijk met de Franschen willen bezetten, en zullen eischen er binnengelaten te worden, zoodra *Oudinot* de stad vermeesterd heeft. Dan zullen de inderdaad ernstige en moeijelijke verwikkelingen beginnen. Na de kanonschoten zullen de diplomatische losbarstingen komen.]

— Over Genua en Livorno wordt uit Parijs, van den 23sten, berigt, dat de Franschen den 14den reeds 140 ellen van de Romeinsche muren vernield en 50 bommen in de stad geworpen hebben. Eene telegrafische depeche uit Livorno aan den Toskaanschen minister-president meldt, dat de Franschen den 16den Junij een storm op Rome zouden ondernemen.

RUSLAND.

PETERSBURG, 13 Junij.

Naar het zeggen van hoofdofficieren, moet de senaat *tegen* de Russische interventie in Hongarije zijn geweest. De Keizer liet zich echter door geen der aangevoerde gronden overhalen om van zijn plan af te zien, waarop de grijze *Jermolow* moet verklaard hebben, dat de Keizer zich en het vaderland in gevaar stortte, en de Keizer zelf alle verantwoordelijkheid daarvan moest op zich nemen. Even als vroeger *Napoleon* en *Karel XII* tegen den wil hunner raadslieden tot hun eigen verderf oorlog hadden gevoerd, zoo zou het thans ook met Keizer *Nicolaas* gaan.

DUITSCHLAND.

STUTTGARDT, 18 Junij.

De Regering heeft van het Pruissische Gouvernement eene nota ontvangen, houdende aanmaning „*om de Nat. Vergadering uiteen te jagen*," onder aanbod van hulp, zoo de Regering niet sterk genoeg mogt zijn. Deze nota is echter eerst gekomen, toen de Regering reeds besloten had daartoe over te gaan.

Dit besluit is heden reeds *uitgevoerd.* De Nationale Vergadering zou te 3 uur in de manége bijeenkomen. De burgerweer werd gedeeltelijk opgeroepen, de toegangen der vergaderzaal met soldaten bezet; door de sappeurs werd de inwendige inrigting, zitplaatsen, kransen, vaandels, in korten tijd verwoest, en toen de Afgevaardigden in optogt aankwamen en in het lokaal wilden indringen, werden zij door de kavallerie verhinderd, waarop de meesten naar het hôtel Marquardt terugkeerden. Ook daar werden troepen geposteerd.

Ofschoon tot dusver, met uitzondering van eenige kleine tooneelen van ongeregeldheid, de rust niet gestoord is, vreest men voor den avond, daar de gisting zeer groot is en nog

vergroot werd door de ontvangen tijding: dat, terwijl de Koning van Pruissen de Wurtembergsche regering had aangemaand om dadelijk een einde te maken aan de Nationale Vergadering, of dat *hij* anders het doen zoude, — de tegenpartij het besluit had genomen, „de Koninklijke familie te verdrijven en de republiek uit te roepen."

Vele Afgevaardigden vertrekken zoodra mogelijk van hier en menigeen moet de gelegenheid daartoe niet onwelkom zijn. Zoo jammerlijk eindigde, wat te Frankfort zoo heerlijk begon!

— In de zitting der Wurtembergsche Kamer van den 14den zeide de minister *Römer*: „Wij zullen niet aan twee, niet „aan drie, zelfs niet aan één' meester gehoorzamen, evenmin „aan 't Rijksbewind te Frankfort, als aan 't Rijksregentschap. „Wij *kunnen* niet meer naar wettelijke beginsels, wij *moeten* „naar 't belang van 't oogenblik handelen; elke Staat moet „nu voor zich zelven zorgen."

Van den 19den. De nacht is zonder de minste rustverstoring voorbijgegaan. De burgerwacht deed de patrouille-dienst. Deze rust zal ons van den staat van beleg bevrijden, welke bij den minsten oploop reeds was vastgesteld.

— Het [eerst Hoofdelooze, nu daarbij nog ambulante Duitsche Parlement heeft besloten, gevolg te geven aan het bevel van de Wurtembergsche Regering, en zich naar het groothertogdom Baden te verplaatsen. Zoo gemeld wordt, is de eerste zitting aldaar bepaald op den 25sten dezer; volgens sommigen is Karlsruhe, volgens anderen Baden-Baden tot de plaats der zittingen gekozen.

Van den 20sten. Reeds is een groot deel der afgevaardigden van het romp-parlement uit deze stad vertrokken; allen gaan echter niet naar Karlsruhe, daar zij aan de verdere handhaving hunner magt twijfelen.

De president van het romp-parlement heeft thans bepaaldelijk den leden het bevel gegeven, om zich op den 25sten dezer te Karlsruhe te bevinden.

WEENEN, 19 Junij.

Eindelijk is er eens een zeker berigt van een' veldslag in Hongarije. Bij Csorna, zuidwaarts van den Donau, tusschen de groote en kleine Raab, is een Oostenrijksch korps door de Hongaren overvallen en *geslagen*. Den 13den hadden de Keizerlijke troepen tegen de Hongaren eene aanvallende houding aangenomen; het korps onder generaal *Schlick* rukte op Raab; tot dekking van zijn' regterflank zond hij de brigade *Wyss* vooruit naar Csorna; doch deze gaf zijne regterzijde bloot; de Hongaren vielen hem aan; de strijd was hevig, maar spoedig beslist; het grootste deel der brigade viel in handen van den vijand met al het geschut.

Dit verlies, reeds in den aanvang des strijds, zal op het Oostenrijksche leger een' slechten indruk maken.

De onderscheidene kleine gevechten, welke den 16den op verschillende punten aan de Waag zijn voorgevallen, zijn echter alle ten voordeele van de keizerlijken afgeloopen.

Van den 20sten. Twee artillerie-officieren zijn met 300 luchtballons naar Malghera vertrokken, alwaar zij den 20sten zullen aankomen. Men wil met deze luchtballons tegen Venetie opereren. Proeven, welke op eene heide bij deze stad in tegenwoordigheid van den Keizer genomen zijn, moeten zeer voldoende uitkomsten opgeleverd hebben. Men wil namelijk met deze luchtballons bommen van 60 pond in Venetie doen werpen, welke, alsdan losbarstende, de vreeselijkste uitwerking zullen doen.

HAMBURG, 20 Junij.

De in Jutland rondzwervende heidens hebben te Wiborg de volgende proclamatie uitgevaardigd: „Wij mannen der heide, door sommigen ook wel roovers genoemd, zijn ten hoogste vertoornd, dat gij vijand van onzen grond het hebt gewaagd, onze landen te overheeren. Wij beloven, u met vuur, messen en lood te zullen bestrijden. Of gij bij kleine benden of bij honderden u vertoont, gij zult onze tegenwoordigheid ondervinden; wij zijn overal en nergens, tusschen de Limfjorde en de Königsau Gedagteekend uit de heide. *Schwarzermatz*, *Hirschteufel*, *Schinderhannes*, kommandanten der drie distrikten."

— Er is wederom niets van veel belang uit Denemarken te berigten. Fridericia wordt zoo flaauw beschoten, dat het beleg wel tot in den herfst kan duren. — Men twijfelt [zoo als men reeds lang deed] of de Pruissische generaal *v. Prittwitz* den oorlog ernstig meent. — De kleine flotille van Kiel onderneemt van tijd tot tijd schermutselingen met de Deensche scheepsmagt; in den nacht van den 18den op den 19den dezer heeft het stoomschip *Bonin* eenige kogels en bommen gewisseld met het oorlogsschip *Skjold* en is er heelhuids afgekomen.

FRANKFORT, 22 Junij.

Den 20sten en 21sten is op het oorlogstooneel tusschen Neckar en Rijn, zoo veel men weet, niet gevochten. Den 20sten 's morgens zijn de Pruissen onder *v. Hirschfeld* over den Rijn getrokken; de oproerlingen hadden 's nachts hunne voordeelige stelling opgegeven, zoodat geen gevecht plaats had. Bij een' aanval op eenen ongeregelden hoop van 400 man ontving Prins *Frederik Karel* van Pruissen (neef des Konings) twee ligte schietwonden in den regter schouder en de regter hand.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 21 Junij.

Over de zeestraat Menaï, tusschen de kust van Wales en het eiland Anglesey, is eene ijzeren brug, in den vorm van eene buis, vervaardigd. Deze buis bestaat uit op elkander geklonken ijzeren platen, en rust op groote gemetselde hoofden, 100 voeten boven de oppervlakte der zee. Gisteren avond zijn de werkzaamheden van het opwinden en plaatsen van dat ontzettende gevaarte gelukkig afgeloopen. [De lengte der buis, waardoor de stoomtreinen zullen loopen, is 157 ellen, de breedte nagenoeg 15 Engelsche voeten en hare hoogte bijna 30 Eng. voeten.]

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 Junij.

In de zitting der Nationale Wetgevende Vergadering van heden is de wet, tot het *verbieden der clubs* gedurende den tijd van *één jaar*, met 373 tegen 151 stemmen, *aangenomen*.

— De opposition in de Nat. Vergadering is, sedert de heer *Ledru-Rollin* haar heeft verlaten, niet minder hevig dan te voren; haar hoofd is thans de heer *Cremieux*. Deze, ofschoon zelf minder hevig op de tribune dan zijn voorganger, zal de handelingen van het ministerie zeker met een krachtiger wapen bestrijden, n.l. met dat der bedaarde overreding.

— De berigten uit Lyon zijn en blijven steeds gunstig. Al de opgaven komen inmiddels daarin overeen, dat gedurende 5 uren daar ter stede met eene groote hardnekkigheid van weerskanten is getreden.

— Onder de stukken betrekkelijk den opstand van den 13den Junij, die in handen der justitie zijn, is een manifest aan Europa, dat door 't nieuwe Bewind zou uitgevaardigd zijn. Daarin wordt gezegd, dat de Fransche Republiek met hare magtige hand de traktaten van 1815 verscheurt, en voornemens is gewapenderhand de bevrijding van alle natiën te bewerken. — Een zaakgelastigde van 't oproerig Bewind van Baden, *Blind*, is gevat; er moet onder zijne papieren een traktaat gevonden zijn, in naam van gemeld Bewind gesloten met *Ledru-Rollin*.

— De *Siècle* zegt, dat de heer *Degousee*, oud lid der Constituerende Vergadering, die zich van hier naar Brussel begeven heeft, *naar Amsterdam gaat*, waarheen hij geroepen is als burgerlijk ingenieur, om er werken van peiling te doen uitvoeren, gelijksoortig aan die, welke voor 2 jaren te Venetië zoo wèl geslaagd zijn.

Van den 21sten. Bij de opening der zitting van de Wetgevende Vergadering van heden wordt een requisitoir voorgelezen van den procureur-generaal van Bourges, aanvragende verlof om den schoolonderwijzer-volksvertegenwoordiger *Malardier* te mogen vervolgen, wegens eene door hem geschreven brochure: *Het Socialismus aan de Landlieden uitgelegd.* Dit verlof wordt naar de bureaux tot onderzoek verzonden.

— Er begint zich verdeeldheid te openbaren tusschen de partij, die de orde voorstaat. De legitimisten en andere voorstanders van den achteruitgang beschuldigen de heeren *Odilon-Barrot* en *Dufaure*, dat zij geen gebruik genoeg maken van de den 13den dezer behaalde overwinning. Zelfs tusschen twee hooggeplaatste personen schijnen geschillen op het punt van uit te barsten. Men denkt, dat die oneenigheid zeer nadeelig zal werken bij de verkiezingen, die den 8sten Julij [ter aanvulling] moeten plaats hebben.

— Zoo men zegt, heeft de regering besloten, een aantal buitenlanders, meestal Italianen, Polen en Duitschers, bekend door hunne verbitte denkwijs, en die opruiende briefwisseling met andere landen onderhielden, uit Frankrijk te verdrijven.

— In een civiel proces, dat *Larochejaquelin*, ten gevolge van den aankoop van het dagblad *l'Ere nouvelle* gehad heeft, is eene merkwaardige bijzonderheid gebleken, te weten, dat *Larochejaquelin* de betaling van zekere schuldvordering heeft uitgesteld tot op het oogenblik dat de graaf *van Chambord* eene leening van 40,000 frs. zoude gesloten hebben, welke hij aangegaan had voor de *verdediging* der republiek. Met deze dubbelzinnige uitdrukking (*défense*) moest namelijk *verbod* bedoeld worden.

— Gisteren heeft men hier een' brief van *Ledru-Rollin* ontvangen, waarin hij kennis geeft van zijne aankomst te Londen. [?]

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 23 Junij.

Naar men verneemt, heeft Z. M. het paleis op het Plein, afstelijk door Hoogstdenzelven als Prins *van Oranje* bewoond, aan den Hoogen Raad der Nederlanden afgestaan; waardoor de gegronde klagte, zoo dikwerf te regt aangeheven voor het onaanzienlijke en ongeschikte van het tegenwoordig lokaal van het hoogste regterlijke collegie, zal ophouden; en zal het paleis weldra tot dat einde in gereedheid worden gebragt.

— Door den Hoogen Raad is gisteren uitspraak gedaan in de zaak van *A. Muller ten Hove*, paardenpostmeester te Apeldoorn, tegen den Staat der Nederlanden. De eischer is niet-ontvankelijk verklaard en in de kosten veroordeeld.

Bij arrest van den Hoogen Raad van gisteren in de zaak van *van Berkum* tegen de erfgenamen van wijlen Koning *Willem I*, zijn de laatstgemelden veroordeeld tot betaling van *f* 24,935,95, wegens per resto verschuldigde aannemingspenningen, alsmede van *f* 10,111,30, wegens goederen, enz., door den aannemer op het werk achtergelaten en door de directie gebruikt (mits de aannemer de rekening daaromtrent met eede bevestige), alles met de renten sedert den dag der dagvaarding. De vordering tot betaling van werkzaamheden buiten het bestek is afgewezen. De kosten van het regtsgeding zijn gecompenseerd.

— Op den achttienden Junij zouden er eenige nieuwe benoemingen tot grootkruisen en ridders van de Eikenkroon gedaan zijn; men noemt als zoodanig den generaal *Omphall*, den schout-bij-nacht *Arriens*, den kolonel *Menso*, den majoor *van Mulken*, enz. Tot dusverre zijn echter deze benoemingen nog niet door de *Staats-Courant* bevestigd. (*Zondagsbl.*)

AMSTERDAM, 22 Junij.

Bij de Gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën is van regeringswege ontvangen, ten einde de Provinciale Staten in hunne aanstaande zitting daarop zouden kunnen worden gehoord, het wets-ontwerp betreffende de gemeentebesturen.

UTRECHT, 21 Junij.

Op de tentoonstelling van nijverheid en kunst te Delft zal Utrecht, onder andere voorwerpen, een zeer zeldzaam brengen, te weten: een' *Nederlandschen leeuw*, het wapen van Nederland beschermende voorgesteld. Deze leeuw werd in 1830 te Utrecht geworpen, en is den 17den Sept. 1847 te Amsterdam in den Zoölogischen tuin gestorven. De bekwame custos aan het kabinet van Natuurlijke Historie onzer hoogeschool, de heer *L. van der Wurff*, heeft dezen Nederlandschen Leeuw met veel kunst en smaak opgezet; wij zeggen met smaak, dewijl de krachtige houding, waarmede deze fraai volwassen leeuw het wapen beschermt, treffende is te noemen.

LEIDEN, 21 Junij.

Heden werd in het Room- en Koffijhuis *de Vink*, bij Leiden, de 83ste algemeene jaarlijksche vergadering gehouden der *Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leiden*, onder voorzitting van den hoogleeraar *Kist*, die de vergadering opende met eene redevoering, in welke de staat en bloei der maatschappij werd vermeld, hare beboetten aangewezen, en aan de in dit jaar overledene medeleden eene verdiende hulde werd toegebragt. Tot inlandsch lid werd onder anderen verkozen mr. *H. O-Feith*, adjunct-archivarius bij het stedelijk archief te Groningen.

Op de ter vorige jaarlijksche vergadering uitgeschrevene prijsvragen zijn geene antwoorden ingekomen.

Voor nieuwe prijsvragen zijn uitgeschreven: voor de Taal- en Letterkunde: *De leer van de afleiding der woorden in de Nederlandsche taal, of ontwikkeling van de wijze, waarop uit Nederlandsche grondwoorden, door middel van klankveranderingen, voor- en achtervoegsels, enz., andere woorden gevormd of wijzigingen van beteekenis ontstaan.*

Voor de Geschied- en Oudheidkunde: *Eene Friesche Mythologie uit echte bronnen geput en vergeleken met die van andere Germaansche volksstammen.*

ROTTERDAM, 23 Junij.

Gisteren werd de eerste steen gelegd tot den opbouw van een nieuw Weeshuis voor de Evangelisch Luthersche gemeente alhier, welke plegtigheid door gepaste toespraken van ds. *Hollinghausen*, en het zingen der weeskinderen werd opgeluisterd.

— Woensdag l.l. werd, door de Afdeeling Rotterdam en omstreken der Hollandsche Maatschappij van landbouw, onder de gemeente Schiedam een wedstrijd van grasmaaijers gehouden, die in allen deele naar genoegen afliep.

Ook bij deze gelegenheid bleek het, welk eene nuttige zijde zoodanige wedstrijden hebben, en hoe goed het is, dat thans meer belangstelling getoond wordt in eenen arbeid, die, hoe moeijelijk bij ook zijn moge en hoe onmisbaar voor onzen landbouw, tot nu toe bijna onopgemerkt bleef en alle aanmoediging miste; een verzuim, waarmede vreemdelingen, hun voordeel wisten te doen, om hunne nijverheid in de plaats van die onzer landgenooten te stellen.

LEEUWARDEN, 19 Junij.

De jeugdige onderwijzer, waarvan reeds vroeger is gemeld, veroordeeld tot lijfstraffen en 8jarige opsluiting in een tuchthuis, wegens eene afschuwelijke misdaad, gepleegd op jeugdige kinderen, doch wien de lijfstraffen waren kwijtgescholden en veranderd in ½ uur tepronkstelling, onderging Vrijdag l.l. met andere veroordeelden laatstgenoemde straf. Gedurende dezelve moest bij, naar men verneemt, door het toedienen van eenig geestrijk vocht tegen ineenzinking en bezwijming worden behoed.

ASSEN, 21 Junij.

Den 19den j.l. beviel *Aaltje Kamping*, vrouw van *Geert Weggens* te Noordsleen, van drie wèlgeschapen meisjes. De vrouw en al de kleinen waren 's avonds van den 20sten nog wèlvarende.

— Naar wij vernemen, heeft de Israëlietische gemeente te Meppel, na verkregen toestemming van Z. Exc. den minister van eeredienst, den rabbijn-adspirant *J. Hillesum*, van Amsterdam, tot opperrabbijn verkozen. De installatie zal den 4den Augustus e.k. plaats hebben.

HEERENVEEN, 22 Junij.

De aangekondigde harddraverijen te Terbandsterschans, ter herinnering aan den roemrijken veldslag bij Waterloo, hebben op den 18den en 19den dezer plaats gehad.

Voor den eersten wedstrijd, waarbij eene sierlijk bewerkte zilveren fruitmand als prijs was uitgeloofd, waren ingeschreven 14 paarden, en werd de prijs behaald door het paard van den heer *J. Gaarkeuken*, te Dragten, bereden door *Rinze Reitsma*. Om den tweeden prijs, bestaande in een' briljanten zilveren tafelschuijer en dito blikje, hebben 10 paarden gedongen en elkander de zege betwist, totdat eindelijk het paard *Afke*, behoorende aan den heer *P. H. Hylkema*, te Oldeboorn, en door den eigenaar bereden wordende, den prijs behaalde. Aan de derde draverij hebben 8 paarden deel genomen en is de prijs gewonnen door het paard *'t Haasje*, van den heer *M. D. Anema*, te Ried, bereden door *H. Wiebinga*. Deze prijs bestond in een zwaar en fraai zilveren schenkblad, waarin het afbeeldsel van het in Europa meest beroemde harddraverspaard, *Malle Jan*, keurig was gegraveerd.

Deze harddraverijen, die ook door Z. M. onzen geëerbiedigden Koning zijn ondersteund geworden, zijn in de beste orde en tot veler genoegen afgeloopen.

GRONINGEN, 25 Junij.

Het in ons vorig nommer medegedeelde berigt, inhoudende, dat in den laatsten tijd hier ter stede weder ettelijke Cholera-gevallen zijn voorgekomen, heeft alhier de vrees doen ontstaan, dat daardoor elders bij velen de ongerustheid zal te weeg gebragt worden; dien ten gevolge zijn wij door den Hoogleeraar A. A. SEBASTIAN, President der Stedelijke Geneeskundige Commissie van Groningen verzocht te berigten, dat uit de *officiële* bij de Commissie ingekomen aangaven blijkt, dat van den 5den Mei tot den 18den Junij j.l. 9 of 10 personen door de Cholera alhier zijn aangetast; maar dat er na den 18den Junij geene aangifte van nieuwe gevallen is gedaan, en dat op het oogenblik de stad Groningen wederom kan gezegd worden zonder Cholera-lijders te zijn.

— Heden morgen te 9 uur had alhier eene aandoenlijke en indrukwekkende plegtigheid plaats bij gelegenheid der begrafenis van onzen zoo algemeen betreurden stadgenoot wijlen prof. LULOFS. Hoe bij deze laatste eerbetooning bleek, het allezins, hoe diep zijn verlies hier ter stede van verschillende kanten beseft wordt. Eene aanzienlijke schare toch van ambtgenooten, vrienden, vereerders en leerlingen, meest allen voormalige kweekelingen dezer Hoogeschool, bij het kerkhof zamengekomen, maakte, behalve de naaste bloedverwanten van den afgestorvene, de lijkstatie uit, en nadat de kist onder eene eerbiedige stilte in de groeve nedergelaten was, traden achtereenvolgende de heeren prof. DE GREUVE, ds. DIEST LORGION, dr. W. HECKER en de student G. BAART DE LA FAILLE (de drie laatsten vroegere en latere leerlingen van den heer LULOFS) den geopenden grafkuil nader, en drukten elk in eenvoudige doch treffende taal, zoo proza als poëzij, hunne bijzondere gevoelens van vriendschap en erkentelijkheid voor 't geen LULOFS als mensch en geleerde, als staatsburger en leermeester geweest was, uit, en deden als uit éénen mond welverdiende hulde aan 's mans karakter en aan zijne verdiensten ter bevordering van kunst en wetenschap, welke niet met zijn stoffelijk hulsel zullen vergaan, maar zijn invloed en naam in ons vaderland lang nog in vereerende nagedachtenis zullen doen voortleven. Op aller gelaat was de droevige indruk des oogenblikis te lezen, en diep ontroerd verlieten velen de stede, waar zij LULOFS na welverrigten arbeid ter ruste hadden gebragt.

— Op Zaturdag den 23sten Junij j.l. heeft te Onderdendam, onder begunstiging van schoon weder, en ten aanschouwe van eene groote menigte volks, de aangekondigde harddraverij plaats gehad. — 12 harddraverspaarden dongen naar den uitgeloofden prijs en premie, waarvan de eerste, zijnde een zilveren theepot, behaald werd door het zwart langstaart merriepaard *de Goede*, toebehoorende aan, en bereden door den heer T. J. RITSEMA, van Garsthuizen; terwijl de premie, zijnde een zilveren tabakskomfoor, ten deel viel aan het zwart langstaart merriepaard, toebehoorende aan den heer C. J. DE COCK te Vierhuizen, en bereden door den pikeur R. T. BOERSEMA, van Grijpskerk.

— Bij besluit van den 19den Junij j.l., no. 129, heeft Zijne Majesteit o. a. benoemd: in het Termunter Zijlvest 1) tot schepper van Nieuwolde, R. H. DALLINGA; 2) tot schepper van Westerlee, H. AIJOLTS KLOOSTERBOER; in het Winsumer en Schaphalster Zijlvest 1) tot schepper van Stedum, B. BOERMA; 2) tot schepper van 't Vierendeel, R. J. VELDMAN; 3) tot schepper van Innersdijk, G. H. HAVERKAMP; 4) tot schepper van Winsum, E. VELTHUIS; 5) tot schepper van Baflo en Rasquert, mr. P. BRONGERS; 6) tot schepper van Obergum, E. A. VAN HAM; 7) tot schepper van Ewsum, N. W. WILLEMSEN; 8) tot schepper van Warffum, K. D. BEKEMA; 9) tot schepper van Uithuizen, jhr. U. A. ALBERDA VAN MENKEMA; 10) tot schepper van Zandeweer, H. P. SMEDEMA; 11) tot schepper van Overmaringe, F. J. SIERTSEMA; 12) tot schepper van Huizinghe, C. B. ESKEMA.

Bij Kon. besluit van den 14den Junij zijn, tot vereenvoudiging in bet beheer van 's Rijks directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, opgeheven de arrondissements-directiën te Eindhoven, Zutphen, Dordrecht, Alkmaar, Sneek en Roermond; — welke zijn vereenigd als volgt: Eindhoven met 's Hertogenbosch, Zutphen met Arnhem, Dordrecht met Rotterdam, Alkmaar met Hoorn, Sneek met Leeuwarden, Roermond met Maastricht.

Bij hetzelfde besluit zijn: 1) benoemd tot arrondissements-directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen: te 's Gravenhage, jhr. O. VAN DEN SANTHEUVEL, thans te Maastricht; te Hoorn, de heer G. P. VAN VLADERACKEN, thans te Alkmaar; te Zwolle, de heer mr. A. C. H. BACKER, thans te Leeuwarden; te Leeuwarden, de heer G. D. SIMON, thans te Sneek, en te Maastricht, de heer J. VAN GOOR, thans te Roermond; — 2) in dezelfde betrekking *bevestigd*: te 's Hertogenbosch, de heer J. J. VAN MAAS VAN PORTENGEN; te Breda, de heer P. L. HOPPERBROUWERS; te Arnhem, de heer C. C. VAN VLOTEN; te Nijmegen, de heer J. H. DE RANITZ; te Rotterdam, de heer H. A. VERNIERS VAN DER LOEFF; te Amsterdam, de heer N. J. ROBBÉ; te Middelburg, de heer H. KUIPER G.zn.; te Utrecht, de heer L. G. BOURICIUS; te Groningen, de heer H. A. KOOMAN; te Assen, de heer N. G. SERVATIUS.

Bij kon. besluit van den 14den Junij, is benoemd tot ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen te 's Gravenhage, de heer A. J. VERNIERS VAN DER LOEFF, thans arr.-directeur der dir. bel., in- en uitg. regten en accijnsen te Zwolle.

Uit de groote route van Groningen schiet bij Glimmen een straatweg naar het schoone dorp Zuidlaren. Deze weg, welke, hoewel reeds een' tijd lang voor de passage geopend, dezer dagen eerst geheel afgewerkt is, onderscheidt zich door solide constructie, als een gevolg van de spoedige verbinding der materialen, door het effene en vlakke voor de rijtuigen — door het aangename oord, door betwelk hij gelegd is.

De ondernemers hebben door volharding en beleid weten te overwinnen alle verkeerde maatregelen, die hun ter navolging werden aangeraden. Een soortgelijke weg is aangelegd van Rolde naar Gieten; deze verbindt zich niet en wordt door de rijtuigen vermeden. De Zuidlaarderweg zal den aanleg van dergelijke buurtwegen in de provincie aanmoedigen.

Voor Groningen is die weg van veel belang; het is een aangename tour voor den burger, zich des middags voor eenige uren in het wèl en aangenaam gelegen Zuidlaren te gaan vermaken.

In den winter is daardoor de communicatie met het oostelijk deel van Drenthe zeer verbeterd.

Het kan niet anders, of de ondernemers zullen uit de tollen de leeningen kunnen goedmaken, en van de Groningers, de Zuidlaarders en alle Drenthenaren, die het wèl met hun land meenen, inoogsten de aan hen verschuldigde erkentelijkheid voor hunne moeite en beleid. (*Dr. Ct.*)

In de vergadering van aandeelhouders in de Overijsselsche spoorwegmaatschappij, den 20sten Junij te Amsterdam gehouden, onder voorzitting van den heer graaf VAN RECHTEREN, is eenstemmig besloten, om een kapitaal van 780 certificaten 2½ pc. Ned. schuld, elk van *f* 1000, over welks teruggave thans tegen den Staat een regtsgeding wordt gevoerd, te besteden tot de oprigting van eene Overijsselsche kanalisatiemaatschappij, van welke het fonds *f* 1,100,000 zoude loopen, en waarin de provincie, zoo men hoopte, *f* 300,000 zoude bijdragen.

De generaal SERRARIS, door Z. M. WILLEM III belast om Koning LEOPOLD te Luik te complimenteren, is door den Koning van België op eene uitstekende wijze ontvangen. Bij de audiëntie moet Koning LEOPOLD den generaal gezegd hebben, „dat het hem bijzonder genoegen deed, dat Z. M. WILLEM III voor de onderhavige zending een' Belg gekozen had, daar de keus en de rang, die de generaal in het Nederlandsche leger bekleedt, hem het bewijs leverde, dat de Belgen door buitenlandsche natiën op hunne juiste waarde worden geschat." De generaal zoude hierop geantwoord hebben: „Sire, ik diende NAPOLEON tot op het laatste oogenblik; evenzeer ik het huis NASSAU dienen." Bij de revue, welke gehouden werd, stond de generaal een weinig van Koning LEOPOLD verwijderd; hij werd echter door een' der prinsen uitgenoodigd, zich aan de zijde van Z. M. te plaatsen, die daardoor zijne achting voor den Koning der Nederlanden te kennen gaf.

Bij het feestmaal op het stadhuis te Luik, werd den generaal eene plaats aangewezen tusschen H.H. MM. den Koning en de Koningin; in een woord, generaal SERRARIS werd door den Koning van België met bijzondere gunstbewijzen overladen.

Den 13den en 14den Junij is te Haarlem de *negende* algemeene vergadering van de *Nederlandsche Vereeniging tot afschaffing van Sterken Drank* gehouden. Op den eersten dag werd die vergadering in de kerk der Doopsgezinde Gemeente geopend door het lid des hoofdbestuurs, den heer T. C. R. HUIJDECOPER, theol. dr. en predikant te 's Gravenhage, met eene redevoering; zijnde de tweede dag gewijd aan de eigenlijke werkzaamheden der vergadering, waartoe zich het hoofdbestuur met de afgevaardigden en correspondenten in de zaal van het Prinsenhof vereenigden.

Sedert de vorige algemeene vergadering zijn meer dan 18000 exemplaren van geschriften gedrukt en gedeeltelijk, meestal kosteloos, verspreid; — drie nieuwe afdeelingen opgerigt, en het getal der leden met 724 vermeerderd; terwijl onderscheidene nuttige inrigtingen tot stand gekomen

uitgebreid zijn, onder welke de in het vorige jaar begonnene spaarkassen vooral moeten genoemd worden.

Opmerking verdient de omstandigheid, dat op vele plaatsen, waar de vereeniging vooral bloeit, de opbrengst van den accijns op het gedistilleerd weder aanmerkelijk verminderd is.

Men meldt uit Katwijk de bijzonderheid, dat in de beide dorpen van Katwijk aan Zee en Katwijk Binnen, te zamen eene bevolking van ruim 5000 zielen bevattende, van den 6den tot den 20sten dezer maand geen sterfgeval heeft plaats gehad.

In onderscheidene deelen van Groot-Brittanje, met name te Hereford, heeft zich eene dweepende secte gevormd, die zich noemt: „*Heiligen van den jongsten dag.*” Zij leeren o. a., dat men tegen ziekten, als van God gezonden, geene middelen mag aanwenden. Een meisje, CECILIA HOWE, door eene ongesteldheid overvallen zijnde, die de voorbode der Cholera scheen te zijn, weigerden de ouders alle geneeskundige hulp, en zij stierf weldra. De Jury verklaarde, „dat CECILIA HOWE gestorven was door eene bezoeking Gods,” wat moeite ook de Coroner deed om hun te beduiden, „dat zij den vader en moeder moest schuldig verklaren aan manslag door onvoorzigtigheid.”

Te Basel is na eene korte ziekte, 69 jaren oud, overleden dr. W. M. L. DE WETTE, hoogleeraar in de theologie.

Akademie-nieuws.

GRONINGEN, 22 Junij.

Heden werd aan onze Hoogeschool bevorderd tot Doctor in de Wis- en Natuurkunde de heer A. W. ALINGS, van Groningen, na het verdedigen van eene Dissertatio Mathematica Inauguralis *de Superficierum Curvatura*.

Van den 25sten. Men verneemt, dat de heer A. L. POELMAN, theol. cand. aan deze Hoogeschool, bij de Godgeleerde Faculteit de gouden medaille heeft behaald wegens een antwoord door hem op de uitgeschrevene prijsvraag ingezonden.

Bij besluit van den 14den dezer, no. 58, heeft Zijne Majesteit den heer P. HOFMAN PEERLKAMP, gewoon Hoogleeraar in de faculteit van Bespiegelende Wijsbegeerte en Letteren aan de Hoogeschool te Leiden, op zijn verzoek, emeritus verklaard, met vrijlating om zijne aanspraak op pensioen te doen gelden.

Kerk- en Schoolnieuws.

GEERVLIET (klass. Brielle), 15 Junij. Door het vertrek van ds. J. W. HAVERKAMP BEGEMANN, naar Gouda, deze plaats vakant zijnde geworden, is heden door den kerkeraad uit een twaalftal predikanten beroepen: P. R. HUGENHOLTZ, predikant te Cillaarshoek.

URK (klass. Hoorn), 19 Junij. Ds. B. L. MULLER, die den 13den Mei l.l. zijn dienstwerk in deze Gemeente aanvaardde, thans weder eene beroeping naar Wons en Engwier ontvangen hebbende, heeft zich genoopt gevoeld, deze beroeping aan te nemen, zoodat de Gemeente van Urk spoedig op nieuw vakant wordt.

— Bij besluit van Z. M. van den 10den dezer, zijn voor de vergadering van de algemeene synode der Hervormde kerk, welke op den eersten Woensdag in de maand Julij aanstaande te 's Hage zal worden geopend, benoemd: tot president, de heer P. A. C. HUGENHOLTZ, president van het prov. kerkbestuur van Vriesland en predikant te Dokkum; tot vice-president, de heer J. S. WOR, secretaris van het prov. kerkbestuur van Overijssel en pred. te Zwolle, en tot secundus van den vice-president, de heer H. VAN HEYNINGEN, president van het prov. kerkbestuur van Drenthe en pred. te Meppel.

— Op Zondag den 1sten Julij zal de Remonstrantsche hoogleeraar ABRAHAM DES AMORIE VAN DER HOEVEN de predikbeurt op het Loo vervullen, en op Zondag den 15den Julij de Rotterdamsche predikant ds. VAN OOSTERZEE.

ASSEN, 21 Junij. Den 13den Junij j.l. is te Gasselternijeveen door den schoolopziener in het 1ste distrikt en de geregtigden tot de beroeping gehouden het vergelijkend examen tot vervulling der betrekking van schoolonderwijzer aldaar; er waren elf onderwijzers opgekomen, 3 van den 2den en 8 van den 3den rang. Door twee werden getuigschriften overgelegd van hunne bedrevenheid in de stuurmanskunst, eene eerste behoefte voor de plaats. Na afloop van het examen vereenigde zich de keuze van den schoolopziener en de geregtigden tot de beroeping op E. BLAAUW, onderwijzer van den derden rang te Eext.

Choleraberigten.

MAASTRICHT, 19 Junij. In de laatste dagen hebben hier ter stede ook eenige Cholera-gevallen plaats gehad; uit de officiële berigten blijkt, dat tot den 16den Junij 51 personen door de ziekte zijn aangetast, waarvan er 19 zijn bezweken. Sedert dien dag schijnt het getal nieuwe lijders te verminderen.

DORDRECHT, 22 Junij. Van den 20sten Junij tot heden morgen 9 uur zijn in het Cholera-ziekenhuis opgenomen drie lijders, een overleden.

SCHIEDAM, 22 Junij. Sedert onze laatste opgave tot en met den 22sten Junij, betrekkelijk de Cholera, zijn alhier door deze ziekte aangetast 17, hersteld 9, overleden 22, dus blijven onder behandeling 17 lijders.

— Te ZAANDAM heeft de ziekte in hevige mate gewoed, doch zij is thans daar sterk afnemende. Van den 1sten tot en met den 19den Junij zijn, op eene bevolking van omstreeks 11,000 zielen, 134 personen aan dezelve bezweken.

— Ook te HAARLEM heeft de Cholera zich in de laatste drie weken vertoond, maar gelukkig in geringe mate. In het geheel zijn naar 20 gevallen voorgekomen.

PARIJS, 21 Junij. De Cholera blijft steeds in heftigheid verminderen. Den 16den zijn 229 personen aan die ziekte overleden; den 17den 211; den 18den 186; den 19den 146.

[De Cholera heeft o. a. den 10 Junij te Enghien weggerukt den bekenden componist KALKBRENNER, in den ouderdom van 61 jaren. (Hij heeft voor de piano meer dan 200 stukken geschreven.)

De generaal CAVAIGNAC is door een' zwaren slag getroffen. Zijne moeder is gisteren te vijf uur aan de Cholera bezweken.

De generaal DONNADIEU is eergisteren avond te Courbevoie aan de Cholera overleden.

Men telt sedert het uitbreken der Cholera in Frankrijk 18,961 overledenen en 27,054 aangetasten; maar men is ver van het aantal der aangetasten naauwkeurig te kennen. — In 1832 op hetzelfde tijdstip telde men reeds meer dan 120,000 dooden.]

— Mevrouw MARRAST is den 22sten aan de Cholera bezweken.

Ingezonden stukken.

Iets over het plan ter oprigting van beurzen aan onze Hoogeschool.

(*Vervolg en slot van ons vorig nommer.*)

Van ganscher harte juichen wij daarom het genoemde plan, ter oprigting van beurzen, enz., in stede van een standbeeld voor onzen grooten stad- en landgenoot WESSEL GANSFOORT, toe.

Het oprigten toch van zulk een standbeeld kost meer, dan men oppervlakkig wel zou denken, echter het benoodigde geld zou er ten laatste wel komen. En waarlijk, het standbeeld zoude, geplaatst op het plein voor onze nieuwe akademie, ongetwijfeld eene goede figuur maken; meer evenwel ook niet. Of zouden onze aankomende geleerden misschien door het beschouwen van den grooten man in opgetogen bewondering aan zijn standbeeld verwijlen en daarna met verhoogden zin Minerva's tempel binnentreden, ten einde eenmaal te worden, wat hij geweest is?

Wij wenschten wel, dat dit het gevolg mogt worden; echter vreezen wij, dat onze hope ijdel zal zijn. Men wordt ten laatste aan alles gewoon, zoo zelfs, dat dingen, die bij eene eerste beschouwing eenen ontzagwekkenden indruk op ons maakten, ons door verloop van tijd naauwelijks der aandacht waardig zijn. En zou het met een standbeeld voor GANSFOORT niet even zoo gaan? Gewis. Daarom juichen wij het genoemde plan van ganscher, ganscher harte toe. Als er eenmaal een standbeeld staat, dan staat het er, en het geld tot deszelfs oprigting benoodigd, is weg, zoo niet verspild, en lang, zeer lang zou men, naar ons inzien, moeten wachten, om eene dergelijke som bijeen te vergaren ter oprigting van een fonds voor *beurzen*.

Voorwaar, men zou WESSEL GANSFOORT bezwaarlijk grootere eer kunnen toebrengen, dan door het aanleggen van zoodanig fonds, te meer daar er vooral nu wezenlijke behoefte aan is. De landsbeurzen toch, zoo als algemeen bekend is, zijn ingetrokken, waarvan het noodwendig gevolg zal worden, indien het bedoelde fonds niet tot stand mogt komen, dat menig jongeling, begaafd met een uitstekend talent, van alle geleerde studie verstoken zal zijn, dewijl het hem ontbreekt aan de noodige ondersteuning.

Menig jongeling begaafd met een uitstekend talent, zeggen wij; en dit te regt. Of waant men, dat er niet meer VAN DER PALM's en BORGER's, die, zoo als bekend is, voor rekening van de landsbeurs gestudeerd hebben, gevonden worden? Die zoo iets denkt, dwaalt grootelijks. Men dringe maar eens door tot de mindere standen of tot de klasse der weinig bemiddelde burgerij en men zal onze meening bevestigd zien. Welk een vernuft soms bij dien werkman, die nu veroordeeld is, uit hoofde zijner bekrompene omstandigheden, een werk te verrigten, hetwelk door den minst ontwikkelde even goed konde gebeuren. Welk eene fijnheid van gevoel, welk een reine smaak bij dien man, die veroordeeld is onze straten te plaveijen of altijd en altijd weer hetzelfde eenvormige werk te verrigten!

Het spreekt wel van zelve, die eenmaal man is geworden en een beroep heeft aanvaard, voor dien is geene verandering wenschelijk, hoe ongeschikt hij voor zijn vak ook zij, of hoe veel beter hij in eenen anderen kring ook konde werkzaam zijn, indien hij hierin van der jeugd ware opgeleid. Gedane zaken nemen geen' keer: zoo ook hier. Maar toch voor het toekomende kan men zorgen. Van menig vluggen en schranderen knaap of aankomend jongeling, die grooten lust voor de studie heeft, kon men partij trekken, indien het bedoelde plan verwezenlijkt werd.

Te meer juichen wij hetzelve toe, dewijl het hoofdzakelijk diegenen bedoelt, welke zich bij voorkeur op de godgeleerde studiën wilden toeleggen. En dit met wijze redenen.

Wij hebben immers het meeste behoefte aan degelijke godgeleerden, meer dan aan regtsgeleerden, geneeskundigen, wis- en natuurkundigen, enz.; want onder deze vindt men meer zuiver wetenschappelijke en juist voor hunnen stand geschikte mannen, dan onder de godgeleerden. De oorzaak hiervan ligt niet verre. Sedert een paar eeuwen toch, is de godgeleerde studie veelal zeer eenzijdig en bekrompen beoefend, waarvan het noodwendig en treurig gevolg is geweest, dat de gemeenten in partijen werden verdeeld en er vruchten werden geplukt, even onsmakelijk als de leer, die er door de meeste godgeleerden werd opgedischt. Sedert een vijfentwintig jaren is dit grootelijks veranderd; doch de behoefte aan denkende, wetenschappelijk gevormde en diep en levendig gevoelende godgeleerden blijft echter nog steeds voortduren. De overige wetenschappen echter — dit ligt ook in den aard der zaak — zijn steeds meer ontwikkeld, dieper onderzocht en hebben dusverre de schoonste resultaten opgeleverd; zoodat er voor deze juist geene dringende behoefte bestaat om het getal harer beoefenaars bovenmatig te vermeerderen. Voor de godgeleerdheid, zoo als we reeds aanmerkten, bestaat die behoefte evenwel.

Geen beter middel om er in te voorzien weten wij voorshands, dan de vervulling van het bewuste plan. Bestaat er zulk een fonds, dan heeft men immers de heerlijkste gelegenheid om de uitstekendste geniën aan zich te verbinden; dan eerst heeft men *keur*.

Wat de gevolgen hiervan zullen zijn, is ligt te bevroeden. Het kan immers wel niet anders, of zulk eene inrigting moet gezegende vruchten opleveren, indien ze namelijk aan haar oorspronkelijk doel getrouw blijft; indien ze ten allen tijde, zonder aanzien van persoon, diegenen in hare bescherming neemt, welke niet door geboorte, maar door uitstekend talent hare ondersteuning waardig zijn. Dan, zonder twijfel, dan zullen wij in de toekomst groote mannen zien optreden voor de eere van CHRISTUS' kerk op aarde, mannen uitstekende door vernuft en vroom van hart en wandel.

Stad- en Landgenooten! indien gij prijs stelt op duurzame en zegenrijke stichtingen, o, onthoudt onzer Hoogeschool dan in dezen uwe offers niet. „*Wie is willig, heden zijne hand den Heere te vullen?*”

GRONINGEN. H. D.

Vereeniging voor Dienstboden te Groningen.

Het **BESTUUR** der VEREENIGING voor **DIENSTBODEN** te *Groningen*, op voorstel van een der weinige leden, die de algemeene Vergadering van Woensdag, den 13den dezer, bijwoonden, besloten hebbende het op dezelve gedaan Verslag betreffende hare werkzaamheden te laten drukken en aan de Leden toe te zenden, acht bovendien goed het navolgende desaangaande door middel dezer Courant ter kennis zijner medeburgeren te brengen, en hoopt, dat dit strekken moge om de belangstelling in deze voor maatschappij en huisgezin zoo nuttige inrigting op te wekken en te vermeerderen.

Bij de oprigting onzer Vereeniging bleek, dat een niet onaanzienlijk getal onzer medeburgers tot dezelve waren toegetreden. Dat getal is gedurende dien tijd door enkelen verminderd, door anderen vermeerderd en min of meer op dezelfde hoogte gebleven. Wel hadden wij gewenscht, dat de deelneming algemeener geweest ware, maar toch, de tijdsomstandigheden en de velerlei nuttige inrigtingen, die te dezer stede zijn, en waarvoor jaarlijks eene grootere of geringere bijdrage afgezonderd moet worden, in het oog houdende, hadden wij alle reden om ons over de aanvankelijke uitkomst onzer pogingen om leden voor onze Vereeniging te winnen, te verheugen. Daardoor aangemoedigd, en vervuld met de hoop om zoo ook al niet spoedig, dan toch langzamerhand door onze Vereeniging veel bij te dragen ter bevordering van algemeenen en bijzonderen welstand, gingen en gaan wij dan ook voort ter bereiking van het voorgestelde doel. Het was ons aangenaam, dat uit onderscheiden plaatsen het verzoek om toezending onzer statuten tot ons kwam, en wij mogen ons verzekerd houden, dat binnen kort, behalve hier, te Kampen en 's Gravenhage, ook elders in ons land diergelijke inrigtingen zullen tot stand komen. Niet minder aangenaam was het ons, dat een geacht onderwijzer dezer stad uit belangstelling in onze Vereeniging aanbood om op een' nader te bepalen avond in de week kosteloos onderwijs te geven in het lezen en schrijven aan zulke dienstboden, die bij leden der Vereeniging inwoonden en gunstig bij ons bekend stonden.

De in het begin van het vorige jaar door ons benoemde en onder ons opzigt staande besteders en besteedsters F. VAN MEKEREN en vrouw, wonende aan het Zuiderdiep bij den Heerepoortenboog, en J. BREKHOF en vrouw, wonende in de Butjesstraat, zijn aanvankelijk tot genoegen en met vrucht in deze hunne betrekking werkzaam. De eerstgenoemde, die tevens Bode is onzer Vereeniging, heeft sedert dien tijd aan 3 mannelijke en 115 vrouwelijke, en de laatstgenoemde insgelijks aan 3 mannelijke en 49 vrouwelijke dienstboden eene dienst bezorgd. Wij bevelen die lieden in de begunstiging onzer stadgenooten aan; zullende zij een iegelijk, die door hunne bemiddeling een dienst of dienstbode, hetzij mannelijke of vrouwelijke begeert, daartoe behulpzaam zijn tegen betaling van 50 cents, en terwijl wij hopen, dat zij de goede zaak, die wij voorstaan, krachtig zullen blijven bevorderen, wenschen wij tevens, dat onze medeburgers ons en hun hierin behulpzaam zijn, en met gemoedelijke naauwgezetheid getuigenis geven van die dienstboden, omtrent welke zij bij hen inlichtingen komen vragen, daar het tegengestelde dikwijls aanleiding geeft tot allerlei onaangenaamheden voor hen, en op den duur ook doorgaans tot nadeel strekt van de dienstboden zelve zoowel als van de huisgezinnen, bij welke zij besteed worden.

Aan de bepaling, vervat in het tweede gedeelte van art. 2 onzer statuten onder letter *a* meenden wij voor als nog niet beter te kunnen voldoen, dan door eene overeenkomst te sluiten met de commissarissen der godsdienstige leesbibliotheek, opgerigt bij den boekverkooper ROELFSEMA. De pogingen, te dien einde door ons in het werk gesteld zijn, met een gewenscht gevolg bekroond, en hierdoor hebben de dienstboden, die bij leden onzer Vereeniging inwonen, de vergunning gekregen om de boeken in die bibliotheek aanwezig, kosteloos te lezen. Velen hebben, vooral gedurende de wintermaanden, van die vergunning vlijtig gebruik gemaakt, en daar er uitzigt is, dat de daar aanwezige voorraad van goede boeken nog aanmerkelijk vermeerderd zal worden, mogen wij ons in het tot stand komen dier overeenkomst allezins verblijden, en zullen wij dit te meer doen naar mate dezelve meer aan haar eigenlijk oogmerk beantwoordt, en de dienstboden door het lezen dier boeken van veel kwaad teruggehouden en tot alle goede dingen aangespoord worden. Onze uitgaven waren tot dus ver wegens het drukken van het een en ander vrij aanzienlijk, maar toch hebben wij een groot gedeelte onzer inkomsten kunnen afzonderen tot aanlegging van een blijvend fonds, hetwelk met der tijd moet strekken om daaruit zulke dienstboden te ondersteunen, die niet dan zeer gunstig bij de Vereeniging bekend staan, en door ouderdom of zwakte verhinderd worden om langer te dienen, of wel tot zoodanig einde als later ter bevordering van het doel der Vereeniging het meest doelmatig geacht zal worden.

In Nov. des vorigen jaars hebben wij door middel dezer courant alle leden der Vereeniging, die voor hunne Dienstboden op loffelijke vermelding of de eene of andere belooning aanspraak meenden te kunnen maken, uitgenoodigd om zich daartoe schriftelijk bij ons aan te melden, en hebben wij daarna aan hen, die zich aangemeld hadden, een gedrukt biljet toegezonden, behelzende eenige vragen, die behoorlijk beantwoord en met de naamteekening van het hoofd des gezins bekrachtigd, terug bezorgd moesten worden 14 dagen later. Op grond der afgelegde getuigenis omtrent die dienstboden door de hoofden des gezins en van het nader omtrent haar gedaan onderzoek, hebben wij geene zwarigheid gemaakt om 4 dienstboden de eerste en tweede, en 2 dienstboden de eerste, tweede en derde belooning, waarvan in art. 3 onzer statuten gesproken wordt, waardig te keuren. De twee laatstgenoemden zijn: EGBERTJE HAAKSCHOP, die 22 jaren bij mej. A. L. TRIP, en TRIENTJE DE BOER, die ruim 17 jaren bij den heer O. DE RHEDEN VAN SWINDEREN gediend heeft. De vier anderen zijn: NEELTJE DIDERIKS, die 10 jaren bij den heer T. MENALDA; ANNA MARIA BUIJING, die bijna 10 jaren bij den heer J. POSTER; JANTJE DE JONGE, die ruim 9 jaren bij den heer A. VAN CALCAR, en ZWAANTJE VAN DUINEN, die ruim 8 jaren bij den heer W. TER VOOR en T. MENALDA gediend heeft. De laatstnoemden hebben een door den heer VAN DE WEIJER keurig uitgewerkt vereerend getuigschrift gekregen, en de beide eerstgenoemden nog bovendien een eenvoudig, maar zeer net ingebonden kerkboek met zilveren beslag, waarop haar naam en tevens staat uitgedrukt, dat zij het in het jaar 1849 als geschenk ontvangen hebben van de Vereeniging voor Dienstboden te Groningen. De uitreiking dier belooningen geschiedde op eene eenvoudige wijze, en had plaats alleen in tegenwoordigheid van 4 leden des Bestuurs, na eene korte en hartelijke toespraak van den Voorzitter, op Woensdag den 13den l.l., des middags te 5 uur.

En ziet daar, geachte Stadgenooten, wat wij u omtrent de werkzaamheden der Vereeniging voor Dienstboden te Groningen meenden te moeten mededeelen. Slechts korten tijd is zij hier aanwezig, en om die reden kunt gij ook niet verwachten, nu reeds vele vruchten van haar te zien. Wij wenschen, dat haar bestaan van langen duur moge zijn, en dat zij hoe langer zoo meer deelneming bij u vinde. Waarlijk, zij verdient dit, en hoe algemeener die deelneming wordt, des te nuttiger zal zij werken, des te heilrijker en krachtiger invloed zal zij hebben. Wij willen het langer in ééne dienst blijven bij de dienstboden aanmoedigen, zedelijkheid en godsdienstigheid onder hen bevorderen; en wie uwer gevoelt niet, hoeveel, hoe zeer veel niet enkel voor de dienstboden zelve, maar ook voor ons en onze kinderen er van afhangt, dat zij opregt en bescheiden, ijverig en spaarzaam, zedig en ingetogen, nederig en gedienstig, trouw en eerlijk zijn; maar wie uwer stemt het ook niet gereedelijk toe, dat er vooral in onzen tijd velen, zeer velen zijn, bij welke men die deugden te vergeefs zal zoeken? Waaraan is dit te wijten? Voorzeker niet enkel aan hen zelve, maar ook aan den geest des tijds, aan den staat der maatschappij, aan de belastingswet op de dienstboden, en niet het minst aan gebrek aan belangstelling en liefderijk toezigt van den kant dergenen, bij welke zij dienen. Heeren en vrouwen! trekt u dan toch meer hunne belangen aan! Doet dit in den geest van art. 2, I, onzer statuten, en werkt met ons mede ter bereiking van het doel, hetwelk onze Vereeniging zich voorstelt en dat zoo weldadig is voor het heil der maatschappij in 't algemeen, en dat van ieder gezin in 't bijzonder. Voor de geringe jaaarlijksche bijdrage van *f* 1,50 kunt gij lid van dezelve worden en uwe dienstboden doen deelen in de voorregten aan uw lidmaatschap verbonden. Een ieder, die daartoe genegen is, wordt verzocht, dit schriftelijk mede te deelen aan een' der ondergeteekenden.

GRONINGEN, 20 Junij 1849.

Het Bestuur voornoemd:

A. VAN CALCAR	Ds. E. J. DIEST LORGION, *Vice-Voorz.*
Prof. J. W. ERMERINS.	H. MIEDENDORP.
Ds. W. GERHARDS, *Voorzitter.*	C. RIKKERS
Mr. R. T. GUYOT.	Mr. I. L. SCHAAP.
JAN HESSELINK.	A. R. SORMANI, *Penningm.*
A. LAMBERTS HURRELBRINCK.	Jonkhr. Mr. H. J. TRIP, *Secret.*

Zeetijdingen.

Binnengekomen te Amsterdam den 20 Junij, kapit. *Zeldenrijk* vr. Dorothea, van Hamburg; den 21sten *Hazewinkel* Alberdina, van Bordeaux; den 22sten *van der Laan* Jacoba Alida, van Venetië; *de Haan* Jantina Gesina, van Newcastle. — Te Texel den 21 Junij, *Patje* Annegina, van Teneriffe n Hamburg, als bijlegger; den 22sten *Jaski* Stad Utrecht, van Passarouang; *de Weerd* Anna Elisabeth, van Suriname; *de Boer* Margina, van Bayonne. — Te Helvoet den 19 Junij, *Bieze* Harmina, van Gloucester; den 20sten *Pekelder* vr. Grietje, van Londen; den 22sten *de Boer* Catharina, van Bordeaux. — Te Brielle den 20 Junij, *Fekkes* de Hoop, van Dublin. — Te Genua den 13 Junij, *Koning* de Hoop, van Rotterdam. — Te St. Valery sur Somme den 11 Junij, *Klasen* Elisabeth, van Riga. — Te Londen den 19 Junij, *Wiers* Okkelina, van Emden. — Te Liverpool den 18 Junij, *Lorius* Johanna Sara, van Amsterdam; *van Wijk* Arentina Jacoba en den 19den *Struik* Fenna Gerarda, beide van Rotterdam; den 20sten *Hansen* Sophia, van Amsterdam. — Te Warren Point den 18 Junij, *Post* Afina, van Rotterdam. — Te Leith den 19 Junij, *Smith* Albert, van Rotterdam. — Te North Shields den 18 Junij, *Veeling* Catharina en den 19den *Hofkamp* de 10 Gebroeders, beide van Kampen. — Te Kroonstad den 9 Junij, *de Boer* Gesina, van Rotterdam; *Huisman* Hendrika, van Duinkerken; *de Jonge* Hendrika en *Tuntelder* Geertruida, beide van Liverpool; *de Jonge* Margrietha, *Boon* Jantina en *Douwes* Harmonie, alle drie van Bergen; *Broeckema* Hillechiena Christina, van Stavanger; den 10den *Klein* Alida Hendrika, van Amsterdam; *Mulder* Wendelina en *Hazewinkel* Roelfina Kuiper, beide van Rotterdam; *de Jonge* Frouwina Elisabeth, van Bordeaux; *Huizing* Elsina Johanna, van Havre; *Berghuis* Elsina, van Newcastle; den 11den *Das* Hermanna Das, *van Wijk* Jennij, *Doncma* Renske Hooites en *Boon* Jacoba Hazewinkel, alle vier van Amsterdam; *de Jonge* Maria, van Liverpool; *Swart* Helena, van Stavanger; den 12den *Altena* Hendrika Margaretha, den 14den *de Weerd* Groot Lankum, *Masker* Johanna Maria en *Carst* jonge Willem, alle vier van Amsterdam; *Postema* Gesina en *Bakker* Neptunus, beide van Rotterdam; *Potjer* Catharina Jantina, van Lissabon; *Sap* Jantina Annechiena, van Porto; *Schippers* Harmina Annachiena en *Smit* Annagina Engelina, beide van Newcastle; *Greven* Lammegina, *Rozema* Annegina Johanna, beide van Bergen; *de Jongh* Dina Immechina, van de Brake. — Te Belfast den 19 Junij, *Potjer* Emma Obina, van Rotterdam. — Te Hull den 20 Junij, *Jonker* Zeldenrust, van Harlingen. — Te Hamburg den 22 Junij, *Hazewinkel* Vrede, van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 18 Junij, *Krook* Eensgezindheid, *Kramer* vr. Annagina, *Nauta* vr. Sara en den 19den *de Jonge* Elisabeth, alle vier van Delfzijl.

Binnengekomen te Texel den 23 Junij, kapit. *Jaski* Anna en Elise, van Banjoewangie. — Te Terschelling den 21 Junij, *Karsies* de Onderneming, van Newhaven. — Te Helvoet den 23 Junij, *Doornbos* Alida, van Riga. — Te Kroonstad den 6 Junij, *de Vries* de Gezusters, van Bergen. — Te Bolderaa den 15 Junij, *Fenenga* Clara Dorothea, van Lubeck. — Te Memel den 14 Junij, *Hagedoorn* Jantina, van Wismar; *de Jonge* Welvaart, van Koningsbergen.

In lading te Liverpool den 20 Junij, kapit. *Bontekoe* Jacobina, naar Emden.

Vertrokken van Amsterdam den 20 Junij, kapit. *de Boer* Urania, naar Batavia; den 21sten *Kwint* Johanna, op avontuur; den 22sten *van Aken* Hendrika Dorentea, naar La Rochelle; den 23sten *Stutvoet* Annechiena Harmina, naar Dantzig; *Schenk* Ida en Cornelia, op avontuur. — Van Texel den 21 Junij, *Bakker* de Nijverheid, naar Bordeaux; den 22sten *Puister* Nijverheid, naar Bayonne; *Wortelboer* Bordeaux, naar Bordeaux. — Uit het Vlie den 19 Junij, *Bosker* vr. Grietje, naar Drammen; *Meijer* Fredrik Hendrik, naar Osterrusoer; *Pot* vr. Gesina, naar Krageröe; den 21sten *de Jong* de 6 Gebroeders, naar Archangel; *Landweer* de Zeevaart, naar Petersburg; *Kok* Jan Fredrik, naar Memel; *de Boer* Zeelust, naar Laurvich; *Sprik* de 2 Gebroeders, naar Osterrusoer; *Kok* Hollands Trouw, op avontuur. — Van Triest den 12 Junij, *Mulder* Harmonie, naar Rotterdam. — Van Newhaven den 18 Junij, *Karsies* Onderneming, naar Harlingen. — Van Kroonstad den 13 Junij, *Potjer* Titia en *de Boer* Lumina, beide naar de Oostzee. — Van Liverpool den 18 Junij, *Zwaal* Barend, naar Riga. — Van Bolderaa den 11 Junij, *Schuuring* Antina, naar de Maas; den 12den *van der Baan* Johanna en *Boekhout* Johannes Hermanus, beide naar Elseneur. — Van Hamburg den 21 Junij, *Bekkering* Catharina Annechina, naar de Nieder-Elbe. — Van Bremerhaven den 19 Junij, *Salomons* de 2 Gebroeders en *van der Veen* vr. Catharina, beide naar Groningen; den 21sten *Schuur* Alberdina, naar Rotterdam; *Juister* Catharina en *Schuur* Jacoba Gesina, beide naar Delfzijl.

Vertrokken van Terschelling den 21 Junij, kapit. *Hazewinkel* Harmina, naar Kroonstad. — Van Ostende den 20 Junij, *de Boer* Gesina, op avontuur. — Van Ramsgate den 21 Junij, *Potjewijd* Eppien, naar Petersburg. — Van Memel den 16 Junij, *Huizing* Marchiena, *Brouwer* Agina Undina en *Peper* Fennegina, alle drie naar Schiedam; *Boer* Marchina, *Kwakenbrug* Wilmina, *Zelling* Gesina en *Brouwer* Elsina, alle vier naar Amsterdam; *Engelsman* Elisabeth, naar Groningen; *Mulder* Maria Catharina, naar Rotterdam; *van der Wouden* Gesina Gesina en *Keun* Hendrik, beide naar Harlingen; *de Boer* Jantina, naar de Noordzee. — Van Wismar den 16 Junij, *Hazewinkel* Delia, naar de Oostzee.

Men meldt uit Koppenhage, d.d. 15 Junij. Volgens eene alhier verschenen bekendmaking, zullen, wegens het op nieuw uitbreken der Cholera, onder meer anderen, ook de Nederlandsche havens als besmet aangemerkt worden.

HARLINGEN, 23 Junij. Binnengekomen den 18den kapit. *Visser* IJmkje Visser, van Christiansand; den 21sten *van der Zee* de Hoop, van Londen; *Karsies* de Onderneming, van Newhaven; den 22sten *Brouwer* Lumina en *de Boer* Willem, beide van Drobach; *Munneke* Baudina, van Cockenzee. — Vertrokken den 19den *Adema* de 3 Gebroeders, naar Memel; *de Boer* Zeelust, naar Noorwegen; den 21sten *van der Veen* vr. Anske, naar Hull; *Ebes* Alida, naar Noorwegen; *Helmers* Stad en Lande, naar de Oostzee.

DELFZIJL, 24 Junij. Binnengekomen den 20sten kapit. *Treviranus* Everhard en *Dyer* Lion, beide van Antwerpen; *Dollard* Thoms. Dickason, van Hull; *Kemzie* Sara, van Antwerpen; *van der Wall* de Hoop en *Zwart* Oliver, beide van Bremen; *Forsten* Gen. Washington, van Helvoet; allen op de Reede; den 22sten *Dijkstra* Fenna en *Schreuder* Sijtina Titia, beide van Noorwegen; den 23sten *Steenken* Luize, van Baltimore, en *Garay* Tabiere, van Havana, l. v. het Nieuwe Diep n. Bremen, beide op de Reede; *Scheppers* de Eendragt, van Noorwegen; *Minholst* Emelina, van Papenburg; den 24sten *Leeuw* Mejuffer Heiltje, van Oldersum. — Vertrokken den 22sten *Glim* Willemina, naar Bergen; *Broekema* Maria, naar Christiania; *Lammers* Maria, naar Amerika; *Legger* Geerdina, naar Noorwegen; den 23sten *Pronk* het Vertrouwen, naar Hamburg; *Boel* Maria Helena, naar Meppen; *Dorst* Margaretha, naar Hamburg; *Schoon* vr. Kea, naar Oldersum; *Modder* Margaretha, naar Emden; *Rasker* Margaretha, den 24sten *Banting* Gezina en *Valomstra* Alida, alle drie naar Hamburg.

TERMUNTERZIJL, 24 Junij. Binnengekomen den 17den kapit. *de Wall* de 3 Gebroeders, *Cordes* Elizabeth, *Buss* vr. Aagje, *Jurgens* Alida, en *Frijman* de 4 Gebroeders, alle 5 van Norderneij; den 18den *Boswijk* vr. Hendrika en den 12den *Middel* Bouwina, beide van Noorwegen. — Vertrokken den 18den *de Vries* vr. Anna, en den 19den *Frijman* Catharina, beide naar Oldersum; den 20sten *Panmann* vr. Elizabeth, naar Leer; *Buss* vr. Aagje, naar Oldersum; den 21sten *de Wall* de 3 Gebroeders en *Cordes* Elizabeth, beide naar Norderneij; den 22sten *Frijman* de 4 Gebroeders en *Jurgens* Alida, beide naar Oldersum.

ZOUTKAMP, 24 Junij. Binnengekomen den 21sten kapit. *de Jonge* Jantina, van Truro; den 23sten *Kramer* Fennegina, van Hull. — Zeilklaar den 24sten *Pot* Renske, naar Larwich.

Het schip *vr. Antje*, kapit. Kruize, van Amsterdam naar Hamburg, is op het Pezumerwat gezonken; het volk is gered en den 20sten te Wierum aan wal gebragt.

Het schip *Geertruida Lammegiena*, kapit. Hoetjer, van Londen, is van den 18 op den 19 dezer, op 52° 42' N. Breedte, 2° 25' gegiste Lengte, door een Deensche schooner gezeild; de stuurman en de kok zijn dadelijk overgestapt, en hoe ook de kapitein smeekte, om toch weder terug te komen, alles was vruchteloos, en zoo lieten zij den kapitein aan zijn lot over. Na veel harde stormen doorge-

staan te hebben, is de kapitein behouden met eenige schade door een Zoutkamper visscher alhier binnengebragt.

Lijst der Nederlandsche Schepen
welke de Sond gepasseerd zijn.

16 Junij. Pot, Katharina Elisabeth (Harl.), v. Riga n. de Maas.
Boswijk, Ceres (Pekela), v. Riga n. de Maas.
van der Gouwe, Josina Henriette (Amst.), v. Petersb. n. Amst.
17 —— Scholtens, Sjouments (Gron.), v. Amsterdam n. de Oostz.
Mooi, de Trouw, (Groningen), v. Schiedam n. de Oostz.
Huisman, Twee Zusters (Delfzijl), v. Amst. n. de Oostzee.
Nannen, Machtilda Cornelia (Dordr.), v. Havanna n. Cronst.
18 —— Klasen, Antje (Pekela), v. Libau n. de Maas.
Gerritsma, de jonge Gerrit (Heerenv.), v. Barth n. Schiedam.
Stuit, Gezina (Wildervank), v. Dantzig v. Amsterdam.
Heikema, Emilie (Amsterdam), v. Petersburg n. Amsterd.
de Jonge, de jonge Pieter, (Veend.), v. Pernau n. Schiedam.
Boiten, Fossina Sieres (Veendam), v. Pernau n. Antwerpen.
Haaijer, de Goede Hoop, (Gron.), v. Pernau n. Amsterd.
Kamminga, Johanna Wilhelmina (Zierikzee), v. Riga n. (Zierikzee.
Hansen, Regina (Veendam), v. Riga n. Abbeville.
Prins, de Vrienden (Purmerend), v. Riga n. Gent.
Oldendorp, Ludolph Theodorus (Wouds.), v. Riga n. Gron.
de Groot, Jantina (Wilderv.), v. Gothenburg n. de Oostzee.
19 —— Bekkering, Gezina (Wilderv.), v. Muiden n. de Oostzee.
Kars, Klasina (Veendam), v. Rotterdam n. Petersburg.
de Jonge, Fennegina (Pekela), v. Antwerpen n. Koppenhage.
Blouw, Gezina (Groningen), v. Groningen n. Memel.
Kwint, Hendrika Gezina (Gron.), v. Gron. n. Memel.
Vervoren, de Beurs van Schiedam (Schiedam), v. Rotterdam (n. Petersburg.
Branbergen, de twee Gebroeders (Muntend.), v. Groningen n. de Oostzee.
Ketelaar, Jantina Hendrika (Veend.), v. Amsterd. n. Riga.
Harding, Margaretha (Pekela), v. Muiden n. Memel.
Pott, het Vertrouwen (Amsterdam), v. Londen n. Wijburg.
Scholtens, Maria (Veendam), v. Randers n. Lubeck.
van Alewijn, Helena (Dordrecht), v. Liverpool n. Petersb.
Schuring, Annegina (Pekela), v. Stavanger n. Petersburg.
Kemper, Gebroeders, (Hoogez.), v. Stolpemunde n. Amst.
Zoutmann, de Vrouw Ida (Gron.), v. Stolpemunde n. Amst.
Nieboer, Margrietha, (Pekela), v. Barth n. Amsterdam.
Korter, jufvr. Henriette (Amst.), v. Libau n. de Maas.
Kiewit, Maria Catharina (Amsterdam), v. Petersb. n. Amst.
Duit, Maria Anna (Pekela), v. Libau n. Schiedam.

De Wind, den 16den Junij Z.O. en O.N.O.; den 17den en 18den N.N.W.; den 19den Z.W.

ELSENEUR, 19 Junij 1849.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 25 Junij 1849, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 22 *Junij*

TARWE.		GERST.			
Jar.	72 ℔ *f* 7,75	Winter	52 ℔ *f* 3,00	Zw. Voer	41 ℔ *f* 2,50
N. Oml.	68 » » 6,80	»	54 » » 3,25	»	44 » - 2,70
»	70 » » 7,30	»	56 » » 3,50	BOONEN.	
N. Old.	66 » » 5,90	Zomer	56 » » 3,10	Paardb. *f* 4,25,50,60	
»	68 » » 6,40	»	» »		
»	70 » » 6,90	Knobbe	58 » » 3,25	ZADEN, ENZ.	
ROGGE		»	60 » » 3,55	Gr. Gort p.m. *f* 5,75	
Inlandsche	66 » » 3,80	HAVER.			*f* 6,25
»	68 » » 4,10	Dikke	35 ℔ *f* 2,00	Par. 100 N. ℔ *f* 8 a *f* 12	
»	70 » » 4,40	»	38 » » 2,30	Koolz. *f* 11 a *f* 12	
»		»	41 » » 2,55	Zomerz.	
BOEKWEIT.		»	44 » » 2,85	Boterz.	
Gr. Zand	62 ℔ *f* 4,00	»	47 » » 3,15	G. Mostz.	
»	64 » » 4,40	Bl. Voer	38 » » 2,15	Raapolie p. v. *f* 39,50	
»	66 » » 4,80	»	40 » » 2,25	Boter ¼ Ton 1e s. *f* 23½	
Zw. Zand	64 » » 4,20	»	42 » » 2,35		*f* 24
Veen	64 » » 4,10	Zw. Voer	38 » » 2,35	Dito dito 2e s.	

Tarwe tot ruim vorige prijzen wel te verkoopen. — Rogge vond minder kooplust en 10 cents lager slepend afgaande. — Boekweit weinig handel. — Gerst wel zoo aangenaam. — Zware dikke Haver goed prijshoudend; Voer en Zwarte wel zoo aangenaam. — Boonen niet driftiger. — Gort wel zoo goed te verkoopen.

AMSTERDAM, 22 *Junij*. Tarwe tot ruim vorige prijzen aan cons.: 130 ℔ j. witb. Pools. *f* 337: 126 ℔ p. b. dito *f* 313; 129 ℔ j. dito *f* 335; 132 ℔ o. Rost. *f* 310; 133 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 283; 130 ℔ Geld. *f* 262; 124 ℔ Vries. *f* 235; 124 ℔ mindere dito *f* 230; 118 ℔ dito *f* 205. Rogge is niet in omgegaan. Gerst prijsh.: 104 ℔ n. Vries. Smet *f* 118. Haver zonder handel. Boekweit tot de laatste koersen aangeboden, maar vond geen begeerte.

Koolzaad op 9 vat in Sept. 61½ pvl.; Nov. 62 pvl.; April 64 pvl. Lijnzaad zonder handel. Raapolie dadelijk ruim prijshoudend, op levering in een doen; op 6/w. *f* 41; Vlieg. *f* 40 a *f* 40.25; Sept. en Oct. *f* 36,75 *f* 37; Nov. en Dec. *f* 37; Mei *f* 37.75 a *f* 38 a *f* 37,75. Lijnolie op 6/w. *f* 28,25; Vlieg. *f* 27,25. Hennepolie op 6/w. *f* 40,25; Vlieg *f* 39.25.

LONDEN, 20 *Junij*. De Graanmarkt vertoonde heden veel vastheid. Voor Tarwe werden de prijzen van eergisteren bedongen en zelfs in enkele gevallen overtroffen. Puike Haver was iets hooger, doch alle andere kwal. waren moeijelijk te plaatsen. Gerst, Boonen en Erwten onveranderd.

Hollandsche Boter gisteren met minder kooplust, doch op de vorige prijzen; beste Friesche nominaal 80 à 82 sh.; beste Hollandsche en Zwolsche 70 à 76 sh.

LONDEN, 22 *Junij*. Ten gevolge van matigen aanvoer was inl. Tarwe heden 1 sh. hooger dan l.l. Maandag, doch de omzet was onbeduidend. Puike Haver 6 p. hooger. Gerst, Boonen en Erwten goed prijshoudend.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 23 *Junij*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 49⅞, 50, $49\frac{15}{16}$; Dito Cert. 3 pCt. 58⅜, 58½, 58½; Dito dito 4 pCt. 76¾, 76⅞, 76⅞; O. I. Leen. 4 pCt. 75¾, 75⅛. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 43. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. 11⅞; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. $11\frac{13}{16}$; Dito bij dito, Onbep. Stukk. 3 pCt. 33¾; Dito Binnenl. à 6|m. 3 pCt. 24½, $24\frac{9}{16}$, $24\frac{9}{16}$; Coup. *Ardoins* 7¾, $8\frac{1}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 27¼; Dito Dito 4 pCt. 28⅜, 28½, 28½. — RUSLAND, Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 101¾, 101⅞; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 101¼; Cert. bij *Hope* 4 pCt. 83⅛; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 82⅛; Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. 58½; Cert. van dito 6 pCt. 58¾. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 69⅛, 69¼; Dito 2½ pCt. 37¼; Amerik. Bank-Actiën 4, ⅛; N. Mex. 5 pCt. 26; Gren. 1¼ pCt. 16⅞; Frans. Oblig. 3 pCt. 50½, ⅝, ⅝.

De beurs van heden was onbeduidend in alle fondsen; noch Hollandsche noch vreemde hebben sedert gisteren noemenswaardig gevarieerd. Alleen in Amerik Bank-Actiën was de affaire vrij geanimeerd.

Gren. Onbep. St. 1¼ pCt. 16¼, ⅜; Dito Uitgest. 3⅜.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt.; Prolong. 2½ pCt.; Disconto 2½ pCt.

Laatste Prijzen te 5 uren: Integr. 2½ pCt. $49\frac{15}{16}$; Ard. à 510 £ $11\frac{13}{16}$ a ⅞; Binnenl. 3 pCt. $24\frac{9}{16}$: Braz. v. 1843 80¾.

N.B. Gisteren zijn gedaan Fransche 5 pCt. 81½.

AMSTERDAM, 24 Junij. EFFEKTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Integr. 50⅛, $\frac{7}{16}$, ⅜. 4 pCts. 77, ⅛, ¼, ⅜. Belg. bij Rotschild 2½ pCt. 43½. Sp. Binnenl. 3 pCt. 24⅝. Fransche Oblig. 3 pCt. 61, 50¾, 51. Bl. Grieken v. £ 100 3⅜.

De stemming was heden over het algemeen gunstig. Bijzonder gewild waren Integr. en Holl. 4 pCts.

ADVERTENTIEN.

DE BIJBELVEREENIGING IN HUNSINGO

houdt hare VERGADERING dit jaar te *WETSINGHE*, op ZONDAG den 1sten JULIJ. Dezelve wordt te vier uur in de KERK geopend. Vervolgens vervoegen de LEDEN en hunne VROUWEN zich te *SAUWERT*, in het LOGEMENT *DE KOPPEL PAARDEN*, tot de GEWONE WERKZAAMHEDEN.

BUSCH KEISER.

VERLOTING VAN SCHILDERIJEN.

De VEREENIGDE COMMISSIE van de TENTOONSTELLING berigt, dat er AANDEELEN in de aanstaande VERLOTING à 5 Gl. zijn te bekomen aan het LOKAAL en bij de LEDEN der VEREENIGDE COMMISSIE.

GRONINGEN, 25 Junij 1849.

Namens de V. Commissie:
F. DE WITT.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

, Heden beviel van eene wélgeschapen DOCHTER C. H. VAN PELT, geliefde Echtgenoote van

G. P. STÜTTERHEIM, JR.

GRONINGEN, 18 Junij 1849.

, ENGELAND. Op den 17den Junij 1849 overleed, op den Huize WICKHAM-HALL, Graafschap KENT, mijn geliefde Echtgenoot HENRY CRAVEN

AURELIA TETRODE,
Wedw. H. CRAVEN.

Eenige kennisgeving.

, Heden overleed ons jongste Dochtertje LOUISE FRANÇOISE, in den ouderdom van 19 weken.

GRONINGEN, 19 Junij 1849.

P. A. DELLEBARRE.
T. DELLEBARRE,
geb. URBANUS.

, Heden bezweek, na langdurige ziekte, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot BARTHOLD HENDRIK LULOFS, *Hoogleeraar aan de Hoogeschool alhier, enz.*, in den ouderdom van ruim 62 jaren, tot bittere smart van mij en onze zes Kinderen.

GRONINGEN, 20 Junij 1849.

J. J. C. HANEGRAAFF,
Wedw. B. H. LULOFS.

Eenige kennisgeving.

, ONDERDENDAM, 22 Junij 1849. Werden wij, nog geene maand geleden, diep bedroefd door het overlijden van ons jongste Dochtertje, ons hart betreurt nu ook het verlies van ons jongste Zoontje HENRIK WILLEM, hetwelk, in den jeugdigen leeftijd van 2 jaren en ruim 5 maanden, heden door den dood van ons gescheiden werd. Doch hoe treffend voor ons deze verliezen ook zijn mogen, vinden wij nogtans kalmte en rust in God, door het geloof in Christus.

J. SONIUS SWAAGMAN.
S. SWAAGMAN—RIBBIUS.

Eenige kennisgeving.

, Heden overleed, na eene hevige ziekte, ons geliefd Dochtertje JANTJE, in den ouderdom van 7 jaren en 5 maanden.

ULSDA, 22 Junij 1849.

H. E. DIJKEMA.
E. L. VELDMAN.

, Heden namiddag zagen wij mijne geliefde Echtgenoote, des Zoons en der Aangehuwde Kinderen beminde Moeder, WENDEL GEERTS BUSSCHER, in den ouderdom van 77 jaren en bijna 2 maanden, waarvan ik 36 jaren met haar in den genoegelijksten Echt mogt vereenigd zijn, door den onverbiddelijken dood van onze harten afrukken. Schoon hoog bejaard, zal nog lang bij ons en bij velen een stille traan aan de nagedachtenis der dierbare worden gewijd, terwijl de onwankelbare overtuiging van een verheerlijkt wederzien in de eeuwigheid moed en troost geeft in ons lijden.

FINSTERWOLD, 24 Junij 1849.

J. K. MULLER.

Men gelieve deze tevens zoowel voor bijzondere als algemeene kennisgeving aan te nemen.

, De Boekhandelaar J. OOMKENS, J.ZOON, heeft uitgegeven:

T. KNUIVERS, VERKORTE GESCHIEDENIS DES VADERLANDS, van de vroegste tijden tot op de tegenwoordige dagen, 2de deel, ... *f* 1—65.

HETZELFDE WERK, 2 deelen. *f* 2—90.

G. A. VENEMA, NIEUWE EN EENVOUDIGE VERKLARING van de VERANDERINGEN, *die de kusten van ons land langs de Zee, de Wadden, de Zeeboezems en Groote Stroomen ondergaan*, gr. 8vo, ... *f* 0—60.

F. M. H. COHEN, HUISELIJK HANDBOEKJE OVER MOND en TANDZIEKTE, bevattende eenige WENKEN en MIDDELEN ter voorkoming en GENEZING dier ziekte, ... *f* 0—50.

VOORDEELIG AANBOD
VAN STICHTELIJKE LECTUUR.

De ondergeteekende door aankoop Eigenaar geworden zijnde van de volgende Werken:

AUGUSTI, *Inleiding in de Hoofd-Catechismus*.. *f* 1,80.
REDDINGIUS, NICODEMUS.......... - 0,75.
BRETSCHNEIDER, DE GODGELEERDHEID EN DE OMWENTELING.......... - 2,40.
KIRCHNER, STICHTING EN TROOST, vertaald door *RIEDEL*.......... - 2,90.
VAN OORDT, REDEVOERING OVER DEN INVLOED DER CHRISTELIJKE GODSDIENST. - 0,50.
TIMMER, *Zamenspraak van Vader Reinhoofd*. - 0,35.

biedt dezelve aan te zamen voor *f* 8,00, in plaats van *f* 8,70.

Brieven en Geld franco.

J. ROMELINGH, DE JONGE.

NB. In de meeste Boekwinkels is een STEL ter bezigtiging.

, K. DE WAARD, te *Groningen*, heeft uitgegeven:

Geld en Arbeid.

Een Verhaal naar het Zweedsch, 2 dln., met vignetten, *f* 5—80.

En debiteert met succes:

I. HET LEVEN VAN JEZUS, in deszelfs Geschiedkundigen zamenhang en Geschiedkundige ontwikkeling, door Dr. AUGUST NEANDER; uit het Hoogduitsch vertaald door J. MEIJER, *Theol. Doct.* en *Predikant* te *Beetgum*. Twee Deelen.

Vroeger *f* 7—20, thans *f* 3—75.

II. GESCHIEDENIS DER CHRISTELIJKE KERK, onder de leiding der Apostelen, door Dr. AUGUST NEANDER; uit het Hoogduitsch vertaald door J MEIJER, *Theol. Doct.* en *Predikant* te *Beetgum*. Twee Deelen. Vroeger *f* 8—00, thans *f* 3—75.

, Door C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te *Groningen*, zijn uitgegeven en alom te bekomen:

VERORDENINGEN OMTRENT
HET MIDDELBAAR EN LAGER ONDERWIJS,

uitgevaardigd voor de *Provincie GRONINGEN*; uitgegeven door de COMMISSIE VAN ONDERWIJS voor de *Provincie Groningen*. Tweede Deel. Prijs *f* 0—80.

(De prijs van het Eerste Deel is *f* 2—50.)

Door denzelfden Uitgever zijn den 25sten Junij aan het GEMEENTEBESTUUR van *Groningen* vertoond de zes eerste, afgedrukte vellen van het werk getiteld: JANE EYRE. *An autobiography*. By *CURREL BELL*.

Al degenen, welke iets te VORDEREN hebben van — of te BETALEN aan de Nalatenschap van wijlen den Heer H. EEKHOFF, H.zn., in leven *Boekhandelaar ter dezer Stede*, worden verzocht, daarvan vóór den 15den JULIJ aanstaande Opgaaf of Betaling te doen aan den Executeur-Testamentair J. OOMKENS, J.ZOON, te *Groningen*.

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

ZOMERDIENSTEN.

Van *KAMPEN* op *AMSTERDAM* (behalve Zaturdags), DAGELIJKS, 's namiddags te 1½ uur.

Van *AMSTERDAM* op *KAMPEN* (behalve Zondags), DAGELIJKS, 's morgens te 6 uur.

De DILIGENCE van *Groningen* over *Zwolle* naar *Kampen*, in correspondentie met de STOOMBOOT van *Kampen* op *Amsterdam*, vertrekt DAGELIJKS, des avonds te 11 uur, van het Logement *de Nieuwe Munster*, bij C. A. FRIGGE; — de Reizigers komen vroegtijdig genoeg te *Amsterdam* aan, om met den laatsten spoortrein naar *Haarlem*, *Leiden*, *'s Gravenhage* en *Rotterdam* te kunnen vertrekken. — Voorts loopt deze dienst direct door naar *Deventer*, *Arnhem* en *Nijmegen*, en komt te *Arnhem* aan vóór het vertrek van den DERDEN TREIN.

NIEUWE STOOMVAART
VAN
HARLINGEN OP LONDEN,

met de nieuw gebouwde NEDERLANDSCHE IJZEREN SCHROEFSTOOMBOOTEN

de Gouverneur van Ewijck, en de Burgemeester Huidekoper,

welke elken DONDERDAG MORGEN, met het eerste getij, om de beurt van *HARLINGEN* naar *LONDEN* zullen afgaan, hebbende uitmuntende inrigting tot vervoer van VEE in Stallen, en tot lading van ALLE GOEDEREN, en zijn ook van KAASSTELLING voorzien, en zulks tot lager Vracht, dan thans door de *Engelsche Stoom- en Schroefboot* wordt belast.

Adres bij de ondergeteekenden, alwaar de Goederen moeten worden aangegeven, die des avonds vóór het Vertrek aan Boord moeten zijn, en zich zoowel met den Verkoop als Expeditie zullen belasten, met de belofte van eene prompte bediening.

De eerste Afvaart zal zijn op DONDERDAG, den 28sten dezer, met de SCHROEFBOOT *DE GOUVERNEUR VAN EWIJCK*, Kapitein D. L. GEEST.

HARLINGEN, 18 Junij 1849.

J. en S. WIARDA.

ZWOLSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Van den 1sten April 1849 tot den 1sten October: Van *ZWOLLE*, *HASSELT* en *ZWARTSLUIS*, Zondag, Dingsdag, Donderdag, des morgens te *zeven* uur.

Van *AMSTERDAM*, Maandag, Woensdag, Vrijdag, des morgens te *elf* uur.

Corresponderende op de Hollandsche- en Rijn-Spoortreinen op *Alkmaar*, en per Diligencedienst op *Meppel*, vertrekkende des morgens te half zeven bij *W. Massier*, aldaar.

ALGEMEENE POSTWAGENONDERNEMING.
VAN GEND en LOOS.
ZUTPHEN en EMMERIK.
NIEUWE DIENST.

De Onderneming heeft de eer te berigten, dat zij met den 1sten JULIJ 1849 eene DILIGENCE zal doen rijden tusschen de Steden *ZUTPHEN* en *EMMERIK* (*Pruissen*), langs den nieuw aangelegden Grindweg, over *KEPPEL*, *WEHL* en *'s HEERENBERG*; vertrekkende dagelijks:

Van ZUTPHEN des avonds te 6 uur, na aankomst der Diligences van *Deventer*, *Zwolle*, *Groningen* en *Leeuwarden*, om te *Emmerik* te corresponderen met den Koninklijken Pruissischen Snelpost naar *Oberhausen*, en van daar met den Keulen-Mindenschen Spoorweg naar den *Rijn*, *Berlijn*, *Hannover*, *Hamburg*, enz.

Van EMMERIK des morgens te 7½ uur, na aankomst van gemelden Snelpost en der Rijn-Stoombooten, om te *Zutphen* te corresponderen met de Diligences naar *Deventer*, *Zwolle*, *Groningen*, *Leeuwarden*, enz.

De afstand tusschen *Zutphen* en *Emmerik* zal binnen 4 uren tijds afgelegd worden.

Het Kantoor te *Zutphen* is gevestigd bij den Heer L. BECK, in het Logement *de Kroon*, op de Markt.

Informatiën op alle andere KANTOREN der ONDERNEMING, alsmede op die der Heeren W. & A. VISSCHER & A. KIESBRINK.

, Door den Deurwaarder E. J. WIERDA zal, ten verzoeke van de Erven van wijlen LUITJEN DERKS BROEKEMA en deszelfs Echtgenoote SIJBRIG HARMANNES HAVENGA, Echtelieden, gewoond hebbende en overleden te *Pieterburen*, op WOENSDAG den 27sten Junij 1849 en volgende dagen, telkens des namiddags te een uur te beginnen, Boeldagswijze worden verkocht:

P.m. 12 PAARDEN, 30 stuks HOORNVEE, 6 VARKENS, 1 KAPWAGEN, 1 CHAIS; verder VELDWAGENS, PLOEGEN, EGGEN, AARDKARREN en andere BOERENGEREEDSCHAPPEN en HUISMOBILIA; voorts 2½ Bund. KOOLZAAD, 3 B. ZOMERZAAD, 2 B. MOSTERDZAAD, 7½ B. ZOMERGERST, 5 B. TARWE, ¾ B. ROGGE, 6½ B. BOONEN, 5½ B. HAVER; zullende den eersten dag de VELDGEWASSEN worden gepresenteerd.

HOUTVEILING,

onder werkelijke Houtkoopers, op DONDERDAG, den 28sten Junij 1849, des voormiddags te 11 uur, bij de Wedw. KOOPS, te *Zuidbroek*, van eene groote partij JUFFERS en BALKEN, van *Brewig* aangevoerd.

, Mr. H. J. OFFERHAUS, Notaris te *Delfzijl*, zal, ten verzoeke van FOKKE PIETERS SMITH, op VRIJDAG den 29sten Junij 1849, des morgens te 10 uur, ten Huize van den Kastelein E. C. BEKENKAMP, te *Oterdum*, met het GEWAS, om dadelijk na den toeslag te aanvaarden, publiek verkoopen:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, geteek. no. 33, met de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 23 B., 27 R., 30 E. *Land*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 150—00.

II. De VASTE BEKLEMMING van 4 B., 62 R. *Land*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 30—00.

Alles staande en gelegen onder *Oterdum*, in gebruik bij M. K. MENNINGA.

Bij NIET-VERKOOP zullen de bovengemelde GOEDEREN voor den tijd van ZES JAREN worden VERHUURD.

Ten overstaan van den Deurwaarder GLAS, gedenkt de Wedw. AZING K. RIETMA, op VRIJDAG, den 29sten Junij 1849, des namiddags te 3 uur, ten Huize van KAMPHUIS, te *Sint Annen*, Boeldag te houden van 12 Bunders puik best TOPGRAS, staande op de Landen bij hare Boerenplaats te *Lutjewolde*, onder *Ten Boer*.

, Mr. A. J. VAN ROIJEN, Notaris te *Onderdendam*, zal, op ZATURDAG, den 30sten Junij 1849, *precies* te 3 uur, ten Huize van den Kastelein GOITJE J. BORGMAN, te *Westernieland*, bij Strijkgeld presenteren te verkoopen:

Eene BOEREN BEHUIZING, SCHUUR, no. 33, en HUT, met de VASTE BEKLEMMING van 32 B., 23 R., 90 E. *Uiterdijks-* en *Kwelderlanden*, jaarlijks op Midw. tot vaste huur doende *f* 150—00, staande en gelegen in het *Westernieland*, nagelaten door en toebehoorende aan de Kinderen van wijlen WULLE LUITJES LUITJENS.

NB. Op VRIJDAG, den 6den Julij 1849, te 1 uur, zullen de TE VELD staande VRUCHTEN en LEVENDE HAVE, en op ZATURDAG, den 7den Julij 1849, te 1 uur, het GEHEELE BOERENBESLAG en de HUISMOBILIA Boeldagswijze worden verkocht.

Voorwaarden en Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

, De Notaris M. P. WENNIGER, te *Loppersum*, gedenkt, ten verzoeke van de Weduwe en de Kinderen van wijlen RICHTE JANS STEENHUIS, op WOENSDAG den 4den Julij 1849, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Logementhouder W. KRUIZINGA, op *Winneweer*, publiek te verkoopen:

I. Eene kapitale BEHUIZING en SCHUUR, *BOELSEMAHEERD* genoemd, met HOVEN, TUINEN en SINGELS, benevens DE VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 46 B. kostelijk *Groen-* en *Bouwland*, staande en gelegen op *Hemert*, onder *Lellens*, doch een gedeelte van het Land onder *Stedum*, doende des jaars tot vaste huur *f* 280—00, verschijnende op Midwinter.

II. De BEKLEMMING van ongeveer 1 B., 50 R. *Land*, gelegen onder *Stedum*, doende jaarlijks op Midwinter tot huur *f* 9—00.

De ondergeteekende heeft de eer aan hare geachte Stadgenooten te berigten, dat zij begonnen heeft het WASSCHEN van alle soorten van GEKLEURDE ZIJDEN STOFFEN, alsmede het OPMAKEN van KANTEN, MUTSEN, KRAGEN, OVERHEMDEN, JAPONNEN, enz. — Verder het WASSCHEN en NIEUWWASSCHEN van alle soorten van GORDIJNEN. Gedurende eene reeks van jaren gewoond hebbende ten Huize van wijlen Mevrouw de Wedw. DE RANITZ, beveelt zij zich in een en ander vriendelijk aanbelovende eene zuinige en nette behandeling.

IDA BAKKERLING,
Vissoherstraat, Noordzijde, lett. I no. 125.

EEN SCHOENMAKERSKNECHT,

dadelijk VAST WERK verlangende, kan zich vervoegen bij J. H. LUIKENGA, Schoenmaker op de *Euvelgunne*, bij *Ooster-Hoogebrug*.

Te Groningen, bij C.M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.